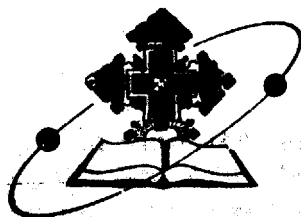

በየዕለቱ ከእግዚአብሔር ጋር
የአራት ዓመት የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት

1ኛ ዓመት

የኢትዮጵያ መጽሐፍ ቅዱስ ግንባር

የመ.ሣ.ቶ. 1252

የስ.ቶ. 518233

አዲስ አበባ

EVERY DAY WITH GOD
4 YEAR BIBLE STUDY COURSE - 1ST YEAR

C - BSE, 1994 - 10,000M

ይህን ኮርስ በቡድን መከታተል ለሚፈልጉ የቤተ
ክርስቲያን መሪዎችና ተሳታፊዎች አስፈላጊውን ምክርና
የምስክር ወረቀት ለመስጠት ካስፈለገም ሰሚናር አዘጋጅቶ
ለማካሄድ የመጽሐፍ ቅዱስ ማኅበር ዝግጁ መሆኑን በደስታ
ይገልጣል።

በየዕለቱ ከእግዚአብሔር ጋር

ግንኛውም ደኅንነትን የተቀበለ ክርስቲያን የእግዚአብሔርን ቃል ማንበብ እንደሚያስፈልገው ያውቃል፤ ክርስቲያኖች ወደ የዕለት ተግባራቸው ከመሔዳቸው በፊት፣ ቀኑ ቅሬታ እንዳያሳድርባቸው፣ መንፈሳዊ አመለካከትም እንዲኖራቸው፣ ለእግዚአብሔር ቃል በቂ ጊዜ መመደብ አስፈላጊ እንደሆነ ተመክሮአቸውን (ልምዳቸውን) መሠረት በማድረግ መስከረዋል።

የዚህ ፕሮግራም (መርሐ-ግብር) ዓላማ፣ አንድ ክርስቲያን በአራት ዓመት ውስጥ ጠቅላላውን መጽሐፍ ቅዱስ አንብቦና አጥንቶ የእግዚአብሔርን ቃል ፍሬ ነገር በማግኘትና እግዚአብሔርን በማወቅ በመንፈሳዊ ሕይወቱ እያደገ እንዲኖር ነው።

ፕሮግራሙ በሳምንታት ስለ ተከፈለ በግንኛውም እሑድ ለመጀመር ይቻላል። ሆኖም ለጥናቱ በየቀኑ ቢያንስ 30 ደቂቃ መመደብ ያስፈልጋል፤ ሰዓቱ ከተወሰነ በኋላም ቀጠሮው ከታላቁ ጌታ ከእግዚአብሔር ጋር ነውና የቀጠሮው ሰዓት እንዲከበር ያስፈልጋል፤ ከየዕለቱ ንባብ በኋላም ለተመደቡት ጥያቄዎች መልስ መስጫ የሚያገለግል ደብተር መመደብ ጥሩ ነው። ፕሮግራሙን ተግባራዊ ለማድረግ የሚከተሉትን ማስታወሻዎች ልብ ማድረግ አስፈላጊ ነው።

የንባብ ቅደም ተከተል

1. መጽሐፍ ቅዱስ በሙሉ በአራት ዓመታት ይነበባል።
2. ንባቦች በዓመት፣ በሳምንትና በቀን ተመድበዋል።
3. እያንዳንዱ መጽሐፍ (ስልሳ ስድስቱ መጻሕፍት) በቅደም ተከተል ይነበባል።
4. በእሑድ ዕለት ንባብ ብዙውን ጊዜ «መዝሙረ ዳዊት» ወይም «መጽሐፈ ምሳሌ» ይነበባል።
5. አንዳንድ ትላልቅ መጻሕፍት (እንደ አሪት ዘፍጥረት፣ ሉቃስ፣ ትንቢተ ኢሳይያስ ወዘተ) በሁለት ወይም በሦስት የንባብ (ጊዜያት) ተከፍለዋል። ይህ ዓይነት ክፍፍል የተደረገው በጥናት ላይ የሚገኝ አንባቢን ለመርዳት ነው፤ በዚህ ዓይነት ሂደትም መጻሕፍቱ በአንድ ዓመት ንባብ ይካተታሉ።
6. የታሪክ መጻሕፍትም በቅደም ተከተል ይነበባሉ።
7. ብዙ ጊዜ የነቢያት መጻሕፍት ከታሪክ መጻሕፍት፣ መልእክታትም ከሐዋርያት ሥራ ቀጥሎ ይነበባሉ።

ጥያቄዎች

ሦስት ዓይነት ጥያቄዎች አሉ፣ ዓላማቸውም ፡-

- 1ኛ በአንቀጹ ውስጥ የሚገኘው ሐሳብ ያታው (ወገኑ) የታሪክ፣ የትምህርት ወይም የሌላ ጉዳይ ከሆነ ዋናውን ሐሳብ ለመለየት፣

2ኛ አንቀጹ ምን ፍሪ ነገር፣ ትርጉምና ጥጋ እንዳለው ለማስተዋል፤

3ኛ አንቀጹ በውል ከታየ በኋላ አንባቢ ከግል ሕይወቱ ጋር እንዲያገናኝበት ...

ነው።

በአንድ ተን ለጥያቄዎች ሁሉ መልስ መጻፍ ጊዜ ላይበቃ ይችላል፤ ይህም ከሆነ መልስ ላልተጻፈላቸው ጥያቄዎች ምልክት አድርገህ (በኑፐር ክብ ግድረግ - ለምሳሌ (3)) ና በእሑድ ወይም በሌላ ተን ስለ ሳምንቱ ንባብ ከለላ ስታደርግ የቀሩትን መመለስ ትችላለህ። አንዳንድ ጥልቅ ግንዛቤን የሚጠይቁ ጥያቄዎች በ(*) ተመልክተዋልና በመጀመሪያ ጊዜ ባይሳካ በሌላ ጊዜ ተመልሶ ግዥት ይቻላል።

መግቢያና ግስታወሻ፤

በዚህ መጽሐፍ «መግቢያ» ና «ግስታወሻ» ላይ ከልዩ ልዩ የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት እና የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉሚዎች ጋር በማጣቀስ፣ የዕለቱ ንባብ በይዘልጥ ገልጦ እንዲሆን ልዩ ልዩ ግብራሪዎች ተሰጥተዋል። በዚህ ዓይነት የመጽሐፍ ቅዱስ አቀራረብን፣ ቅደም ተከተልን፣ ልዩ ልዩ ቃላትን፣ ሐረጎችን፣ እንዲሁም የሁኝ ሰዎችንና በታዎችን ታሪክ በቀላሉ በግብራራት አንባቢዎችን ለማዘዝ ጥረት ተደርጓል።

ለካርታም ሆነ ለሌላ ነገር «የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገበ ቃላት» የተሰኘው መጽሐፍ ቢኖርህ ይረዳሃል።

ግስታወሻዎቹ በ1953 ዓ.ም በብርሃንና ሰላም ግተሚያ ቤት ከታተመው መጽሐፍ ቅዱስ ሲጠቀሱ፣ አልፎ አልፎ ደገፕ «ቀለል ባለ አግርኛ» ተተርጉሞ በ1980 ከታተመው መጽሐፍ ቅዱስ የሚገኙት ተመሳሳይ ቃላት በትንፋ ውስጥ ተጨምረዋል።

የመጽሐፍ አጠቃቀም፤

እያንዳንዱ አንባቢ እንደ የችሎታውና እንደ የግል ሙያው ጥያቄዎችን አመቻችቶ ሊመልስ ይችላል፤ ነገር ግን እንደ ተጠበቀ ሆኖ የመጽሐፍ ቅዱስ ጥናትን ያግዛሉ ተብለው (የታመዘገቡ አሠራሮች) እንደሚከተለው ተርባዋል፡-

ሀ) ጥያቄውን ከግንብብ በፊት የየዕለቱን ንባብ ቢያንስ አንድ ጊዜ መዘለቅ።

ለ) በተናጠል ጥያቄዎችን ከመመለስ በፊት የየዕለት ጥያቄዎችን አንድ ጊዜ ዘልቆ ማንበብ።

ሐ) በሳምንት ወይም በወር ውስጥ የተመለሰውን መልስ ከጥያቄው፣ ከመጽሐፍ ቅዱስና ከግል ሕይወት ጋር እያስተያየ መልሶ አንድ ጊዜ ማንበብ።

ፖላሲ ቃል

ፖ. ፖዕራፍ

ቶ. ቶፕር

ከክ.በፊት ዓመት ከክርስቶስ (ልደት) በፊት

ኪ.ጊ. ኪሉ ጊትር

ተመ. ተመልክት

ዓ.ፖ. ዓመተ ፖሕረት (ከክርስቶስ ልደት በኋላ)

የጥቅስ ምልክት አገባብ

ፖስት አገልግሎት አለው :-

1. ከልላ ጽሑፍ ወይም ንግግር የተገኘ ሐሳብና አገላለጽ ሆኖ ሲገኝ፤
2. የመጽሐፍ ርእስ በሐተታ ውስጥ ሲገለጥ፤
3. በጥቅስ ምልክት ውስጥ የሞለው ቃል ወይም ሐረግ፤ ከመደበኛ ግንባቢ የተለየ ትርጉም እንዲኖረው ሲፈለግ።

የጥቅስ አወጣጥ ሕግና መጻሕፍት የሚጠኑበት ዓመት

በዚህ መጽሐፍ የፖዕራፍና የቶፕር አወጣጥ በመጽሐፍ ቅዱስ እንዳለ ነው። ከዚህ በሚከተለው የተጻፉት የቃል ማሳጠሪያ ቃሎች በዚህ መጽሐፍ ውስጥ የሚገኙ ናቸው። ደግሞም «በየዕለቱ ከእግዚአብሔር ጋር» በሚለው የአራት ዓመት ፕሮግራም ውስጥ እያንዳንዱ መጽሐፍ በየትኛው ዓመት እንደሚጠና በቅንፍ ውስጥ ተመልክቶአል።

የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት

በአጭሩ	ሙሉ ስም (የሚጠናበት ዓመት)	በአጭሩ	ሙሉ ስም
ዘፍ.	እሪት ዘፍጥረት (1)	መክ.	መጽሐፈ መክብብ (1)
ዘጸ.	እሪት ዘጸአት (1)	መ.መ.	መጋለየ መጋልይ (2)
ዘሌ.	እሪት ዘሌዋውያን (4)	ኢሳ.	ትንቢተ ኢሳይያስ (2)
ዘኁ.	እሪት ዘኁልቶ (1)	ኤር.	ትንቢተ ኤርምያስ (3)
ዘዳ.	እሪት ዘዳግም (3)	ሰ.ኤ.	ሰቆቃው ኤርምያስ (3)
ኢያሱ	ኢያሱ (1)	ሕዝ.	ትንቢተ ሕዝቅኤል (4)
መሳ.	መሳፍንት (2)	ዳገ.	ትንቢተ ዳገኤል (3)
ሩት	ሩት (2)	ሆሴዕ	ትንቢተ ሆሴዕ (1)
1ኛመ.	1 መጽሐፈ 1ኛመ-ኤል (2)	ኢዩ.	ትንቢተ ኢዩሌል (3)
2ኛመ.	2 መጽሐፈ 1ኛመ-ኤል (2)	አሞጽ	ትንቢተ አሞጽ (1)
1ነገ.	1 መጽሐፈ 1ነገሥት (2)	አብ.	ትንቢተ አብድዩ (3)
2ነገ.	2 መጽሐፈ 1ነገሥት (2)	ዮናስ	ትንቢተ ዮናስ (3)
1ዜ.መ.	1 መጽሐፈ ዜና መዋዕል (4)	ሚክ.	ትንቢተ ሚክያስ (3)
2ዜ.መ.	2 መጽሐፈ ዜና መዋዕል (4)	ናህም	ትንቢተ ናህም (3)
ዕዝ.	ዕዝራ (4)	ዕገ.	ትንቢተ ዕገባቆም (3)

ክህ.	ክህምያ (4)	ሶር.	ትንቢተ ሶርንያስ (3)
አስ.	አስቲር (3)	ሐጌ	ትንቢተ ሐጌ (4)
ኢዮብ	ኢዮብ (3)	ዘክ.	ትንቢተ ዘክርያስ (4)
መዝ.	መዝሙር ዳዊት (1-4)	ግሊ.	ትንቢተ ግሊአክያስ (3)
ምላ.	መጽሐፈ ምላሌ (3)		

የአዲስ ኪዳን መጻሕፍት

ግቴ.	የግቴዎስ ወንጌል (4)	1ጢዋ.	1 ወደ ጢዋቴዎስ (3)
ግር.	የግርቆስ ወንጌል (2)	2ጢዋ.	2 ወደ ጢዋቴዎስ (3)
ሉቃ.	የሉቃስ ወንጌል (1)	ቲቶ	ወደ ቲቶ (3)
ዮሐ.	የዮሐንስ ወንጌል (3)	ፊልሞና	ወደ ፊልሞና (2)
ሐ.ሥ.	የሐዋርያት ሥራ (1)	ዕብ.	ወደ ዕብራውያን (4)
ሮም	ወደ ሮም ሰዎች (3)	1ዲጥ.	1 የዲጥሮስ መልእክት (1)
1ቆሮ.	1 ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች (2)	2ዲጥ.	2 የዲጥሮስ መልእክት (3)
2ቆሮ.	2 ወደ ቆሮንቶስ ሰዎች (2)	1ዮሐ.	1 የዮሐንስ መልእክት (3)
ገላ.	ወደ ገላትያ (1)	2ዮሐ.	2 የዮሐንስ መልእክት (3)
ኤፌ.	ወደ ኤፌሶን (2)	3ዮሐ.	3 የዮሐንስ መልእክት (3)
ፊል.	ወደ ፊልጶስቴስ (2)	ያዕ.	የያዕቆብ መልእክት (4)
ቴላ.	ወደ ቴላህዶስ (2)	ይሁዳ	የይሁዳ መልእክት (3)
1ተሰ.	1 ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች (1)	ራእ.	የዮሐንስ ራእይ (4)
2ተሰ.	2 ወደ ተሰሎንቄ ሰዎች (1)		

የአንደኛ ዓመት ሳምንታዊ ፕሮግራም

እሁድ መዝሙር 1-51(52)

ሳምንት	መጽሐፍ	ሳምንት	መጽሐፍ
1-3	ዘፍጥረት (ም.1-11)	26-28	ሉቃስ (ም.19-24)
3-4	ሉቃስ (1-4)	28-30	መክብብ
5-8	ዘፍጥረት (11-36)	30-35	የሐዋርያት ሥራ (1-15)
9-10	አዋጽ	35-38	ገላትያ
10-12	ሉቃስ (4-9)	38-42	ዘጉልቶ
12-14	ዘፍጥረት (37-50)	42-43	የሐዋርያት ሥራ (15-18)
15-18	ሉቃስ (10-19)	44-45	1ኛ እና 2ኛ ተሰሎንቄ
18-21	ዘጸአት (1-18)	45-48	የሐዋርያት ሥራ (19-28)
21-22	ሆሴዕ	48-51	ኢያሱ
23-25	ዘጸአት (19-40)	51-52	1ኛ ዲጥሮስ

5. በእግዚአብሔር መልክ መገኘትህን ስታስተውል በሕይወትህ ውስጥ ምን ያህል ለውጥ ይታያል?

ፉ. 26 በመልኩ! የእግዚአብሔር መልክ በሰው ላይ በብዙ በኩል ቢታይም በተለይ ሊታወቅ የሚችተኩሩት ሰው፡ ሀ) በመንፈሳዊነቱ ግለትም ሐሳብ ለሐሳብ ከእግዚአብሔር ጋር በመገናኘቱ (28-30)፤ ለ) በሥነ ምግባር አመለካከቱ ግለት ከተውገና ደጉን በሕሊና በመለየቱ፤ ሐ) በሥልጣኑ (28:29፤ 2+19) ላይ ነው።

ፉ. 31 እጅግ መልካም! እያንዳንዱ ፍጥረት መልካም ነበረ (4:10)፤ ሰው ከተፈጠረ በኋላም ጠቅላላው ፍጥረት «እጅግ መልካም» በመባሉ ሰው የፍጥረት መደምደሚያ መሆኑንና እግዚአብሔር ፍጥረቱን እንደ ፈጸመ ያሳያል።

ሳምንት 1 ርብዕ

ኦሪት ዘፍጥረት 2+1-17

መግቢያ! ምዕራፍ አንድ በፍጥረት የእግዚአብሔርን ታላቅነትና በዓለም የሰውን ስፍራ ሲገልጥ፤ ምዕራፍ ሁለትም እግዚአብሔር ለሰው አስፈላጊውን ሁሉ እንዳዘጋጀ ያሳያል።

1. እግዚአብሔር ለሰው እንዴት ያለ፤ ሀ) አረፍት (ፉ. 1-3)፤ ለ) በታ (8-14)፤ ሐ) ሥራ (15)፤ መ) ምግብ (4-7፤ 9፤ 1+29)፤ ሠ) ምርጫ (9፤ 16-17) አዘጋጀ?
2. አንተ በእግዚአብሔር አምሳል ሆነህ የአረፍትን ቀን እንዴት ግክበር ይገባል (2+3)?
3. ፉ. 7 ስለ ሰው ተፈጥሮ የሚናገረውን የም. 1+277 ትምህርት እንዴት ያበራራል?
4. ሰው ለዓላማ የተፈጠረ መሆኑን (15) ስታስተውል ዛሬ ለምታደርገው ሁሉ ምን ለውጥ ያመጣልሃል?
5. * ሀ) የሕይወት ዛፍ፤ ለ) መልካምንና ከቶን የሚያስታውቅ ዛፍ ዓላማ ምንድን ነው (9፤ 17)?

ፉ. 1-3 ተደለውም! ከሌሎች ተናኝ ለየው! ሰው በእግዚአብሔር መልክ ሆኖ አርአያውን መከተል ይገባል (ዘጸ. 20፤ 8-11)።

ፉ. 8 ገዥ! በትጥር የተከሰሰ የኢታክልት ስፍራ።

ፉ. 9 የሕይወት ዛፍ፤ መልካምና ከቶን የሚያስታውቀው ዛፍ! እነዚህ ሁለት ዛፎች በገዥ መሀል ላይ በመተካላቸው ጥናው የሰው ክብር ከእግዚአብሔር ጋር መገናኘቱ መሆኑን ያሳያሉ! ምልክቶች እንጂ ምሥጢራዊ ኃይል አልነበራቸውም። የሕይወት ዛፍ ጥት ሊገኝበት የግደቶለውን ኑር ሲያመለክት (3+22)፤ ሁለተኛው ዛፍ ሰው ለእግዚአብሔር ያለውን ፍትህና መታዘዝ (ወይም አለመታዘዝ) በመገለጡ፤ ሰው ቢወጣ ወይም ባይወጣ በመልካምና በክቶ መክል ያለውን ልዩነት ወደ ግዕዝ ያደርሰዋል።

ፉ. 15 እግዚአብሔር ባዘጋጀው ስፍራ መሥራት ትልቅ ዕድል ነው።

ሳምንት 1 ሐሙስ

ኦሪት ዘፍጥረት 2+18-25

መግቢያ! ጋበኛ የቤተ ክርስቲያን ምሳሌ ስለሆነ ከማንበብህ በፊት ከብሩን እንድታስተውል ጸልይ።

መግቢያ ይህ መዝሙር እንደ መጽሐፉ መግቢያ ይቆጠራል። መጽሐፍ ቅዱስ ሰዎች በሁለት መከፈላቸውን ያሳያል፤ ይኸውም ጻድቃንና ክፉዎች በማለት ነው። በብሉይ ኪዳን ጻድቅ የሚባለው በእግዚአብሔርና በቃሉ በተገለጠው ፈቃድ ሕይወቱን የሚመሠርት ሰው ሲሆን፤ ክፉውም እግዚአብሔርንና ትእዛዙን የሚንቀው ነው።

1. ጻድቅ የሚያደርገውንና የማያደርገውን ግለጥ (ቍ. 1-3)።
2. ሀ) በቍ. 3 የተገለጠውን በረከት በራሱህ ሕይወት ታውቃለህን? ለ) እግዚአብሔር በሕይወትህ ሌሎችን ሊመግብ የሚችል ምን ዓይነት ፍሬ እያፈራህ ነው?
3. በሕይወትህ ምን ዓይነት ነገሮች እንደ «ትቢያ» ሊቆጠሩ ይችላሉ? (4ተመ.)።
4. የጻድቅን ሰው መጨረሻ ከክፉው ሰው መጨረሻ ጋር አነጻጽር (5-6)።

ቍ. 1 ያልሄደህ የክፉዎችን አስተሳሰብና አመለካከት ያልተቀበለ።

ያልቆመህ የክፉዎችን ሥራ ያሳደረገ።

ያልተቀመጠህ ከፋዎችን ለንደኝነት ያልመረጠ።

ቍ. 2 በእግዚአብሔር ሕግ ለመሰራት የተሰጡትን ትእዛዛት ብቻ ሳይሆን ከእግዚአብሔር የተገለጠውን ፈቃድ በሙሉ ያጠቃልላል።

ቍ. 3 ተተከለችህ የተከለ ቦታ ባለቤት አንድን ችግኝ ከመረጠ በኋላ ቂፍር በግውጣት ችግኝን ውኃ ወዳለበት ቦታ በማዛወር ይተክላል።

ቍ. 6 ያውቃል፤ ይጠብቃል።

አሪት ዘፍጥረት

አሪት ዘፍጥረት ማለት የፍጥረት ሕግ ማለት ነው። አምስቱ የአሪት መጻሕፍት የእስራኤል ሕዝብ ከአብርሃም ዘር መገኘታቸውን፤ ከግብጽ አገር ወጥተው ሕዝብ መሆናቸውን፤ ሕግንና የአምልኮ ሥነ ሥርዓትን መቀበላቸውን፤ በምድረ በዳ 40 ዓመታት መመለሳቸውንና ወደ ቅድስቲቱ አገር ድምበር መድረሳቸውንም ይተርካሉ። ይህ ሁሉ የእስራኤል ታሪክ ሲሆን «አሪት ዘፍጥረት» ምዕራፍ 1-11፤ የዚህ ታሪክ መግቢያ ወይም መቅድም ሆኖ ይህ ሕዝብ በዓለም ታሪክ ቅደም ተከተል የት እንደሚቆምና ከሌሎች ሕዝቦች ጋር እንዴት እንደሚገናኝ ያሳያል።

በእስራኤል ሕዝብ ዙሪያ የነበሩ አረማውያን ፀሐይን፤ ጨረቃን፤ አንበራዎችንና ብዙ ሌሎች ፍጥረታትን ያመልኩ ስለ ነበር፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ ስለ አምላካቸውና ስለ ፍጥረት በትክክል እንዲማሩ አስፈላጊ ነበር። ትምሕርቱም በሚመቻቸው በዚያ ዘመን አገላለጥና ቋንቋ እንጂ አሁን እንዳለው በዘመናዊ ትምህርት አቀራረብ አልተሰጠም። የ«አሪት ዘፍጥረት» መጀመሪያ አንባቢዎች (ወይም ተነብዖ የሰሙት) የእግዚአብሔርን ኃያልነት ያዩና የሰሙ

በሕይወታቸውም ያወቁ በመሆናቸው በመጽሐፉ የተገለጠውን የእግዚአብሔር ግንኙነት፣ ባሕርይና ሥራ በተገለጠላቸው መሠረት ይረዱት ነበር፤ እግዚአብሔር ለእነርሱ እንግዳ አልነበረምና።

እግዚአብሔር የፍጥረትን ታሪክ ለግን እንደ ገለጠ ወይም መጀመሪያ ግን እንደ ጻፈው በመጽሐፍ ቅዱስ ባይገለጥም፣ ከጥንት የመጣ፣ በዕብራይስጥ ቋንቋ የተጻፈ፣ ለእግዚአብሔር ሕዝብም የተሰጠ መሆኑ ግልጽ ነው።

ባምንት 1 ሰኞ

አሪት ዘፍጥረት 1+1-25

1. በደብተርህ ሰንጠረዥ አበጋጅተህ በየቀኑ የተፈጠሩትን ፍጥረታት ሥለህ ወይም ስም ስግቸውን ጽፈህ በትክክለኛው ቦታ በሰንጠረዥ አስቀምጥ። ለ3ኛውና ለ6ኛው ቀን ስፋቱ ሁለት እጅ ይሁን።
2. ጠቅላላው አንቀጽ በፍጥረቱ ስለ እግዚአብሔር አሠራር ምን ይገልጣል?
3. ጠቅላላው አንቀጽ ስለ እግዚአብሔር፣ ሀ) ሀላፊ (መኖር)፣ ለ) ኃያላነት፣ ሐ) ደግነት ምን ያሳያል?
4. እያንዳንዱ ፍጥረት (በግ፣ አህያ፣ ውሻ፣ ተክል፣ ዛፍ ... ወዘተ) በእግዚአብሔር ስለ ተፈጠረ እንደ ተፈጥሮው ሁኔታና እንደ እግዚአብሔር ዓላማ ልታከብረውና ልትጠቀምበት ያለብህን ኃላፊነት ለመፈጸም እንዴት ትችላለህ?
5. የፍጥረትን ታሪክ ካነበብህ በኋላ በተረዳሽው መሠረት ፈጣሪህን አመስግን።

ቶ. 1 እግዚአብሔር! መጽሐፍ ቅዱስ የእግዚአብሔርን መኖር መሠረት አድርጎ ያስተምራል እንጂ የእግዚአብሔርን ህልውና (የእግዚአብሔርን መኖር) ለግረጋገጥ አይሞክርም (ዕብ. 11+6፤ መዝ. 13(14)+1)።

ቲግሪ ታሪኩ «ቀን» ሲል መደበኛውን 24 ሰዓት ሊያመለክት ይችላል። አንዳንድ ሊቃውንት «ዘመን ነው» ብለው ይተረጉማሉ፣ ሌሎች ደግሞ የታሪክ ግስረጃን ባይከዱ የጸሐፊው ዓላማ አንግቢዎች በየቀኑ የተፈጠሩትን ፍጥረታት እያስተዋሉ እግዚአብሔርን በግመስገን እንዲኖሩና በሰባተኛው ቀን አርፈው እግዚአብሔርን እንዲያመልኩ የግያባይ ስለ መሆኑ በጽሑፍ አቀራረብ ይታያል ይላሉ።

ቶ. 11:12:21:24: 25 እንደ ወገ፤ ይህ ከሰንደ ዘር ስንደ፣ ከበግ በግ፣ ከአምራ አምራ ... ወዘተ እንደግጥኖ ያሳያል።

ቶ. 16 ትልቁ ብርሃን ... ትንሹ ብርሃን፤ «ፀሐይ» ና «ጨረቃ» ተብለው በየስግቸው በዕብራይስጥ ያልተጠሩበት ምክንያት በአረግውያን እንደ አማልክት ስለተፈጠሩ ይመስላል።

ባምንት 1 ግክለኛ

አሪት ዘፍጥረት 1+26-31

1. በትናንትናው ሰንጠረዥ በ6ኛው ቀን በተጨማሪ የተፈጠረውን መላ።
2. ስምንት ጊዜ «እግዚአብሔርም ... አለ » ከተባለ በኋላ «ሰውን ... እንፍጠር» በመባል ምን ታስተውላለህ?
3. እግዚአብሔር በፍጥረቱ ምን ዕቅድ ነበረው (ቶ. 28-30)?
4. * የእግዚአብሔር መልክ በሰው ዘንድ በምን ይታያል? ሰው ከሌሎች ፍጥረታት በምን ይለያል?

1. አዳም ለእንስሳት ስሞችን በማውጣት ምን ሁለት ነገሮች ተገለጡ (18-20:1+28)?
2. ሴት እንዴት ተገኘች (21-22)? የወንድና የሴት አንድነት እንዴት ያለ ነው (24)?
3. አዳም ሴቲቱን ከእግዚአብሔር እጅ ሲቀበል ስሜቱ እንዴት ያለ ነበረ (18:22:23:25)?
4. ከዚህ አንቀጽ ጋብቻን በተመለከተ ስለተሰየመ ሀ) እግዚአብሔር፣ ለ) ወንድ፣ ሐ) ሴት ድርሻ (ሚና) ምን ትግራለህ?
5. ወንድና ሴት ለጋብቻ ራሳቸውን ሲያዘጋጁ ይህ አንቀጽ ምን መመሪያ ይሰጣቸዋል?
6. * የዓለም አስተሳሰብ (ስለ ጋብቻ) በዚህ አንቀጽ ከሚገኘው ዐቢይ መንፈስ በምን ይለያል? ለምን?

ፋ.24 ስለዚህ ሰው ... ይተዋል! አዳም አዲስ ቤተ ሰብን በማጽደቅና ስም በመስጠት (23:13+20) መሪና ገላፊ ነው።

አንድ ሥጋም ይሆናል! ሁለት አካላት ሆነው እንድነታቸው መሥጠር ነውና በዓላማ፣ በዕቅድ በስሜት ... ወዘተ እንጂ በግብረ ሥጋ ብቻ አይወሰንም! ይህ አንቀጽ ልጆችን ስለ መውለድ እንኳን አይናገርም። አንድነታቸውም በእግዚአብሔር ዘንድ ያለውን አንድነት ሊያሳስብ ይችላል (1+26-27: ኦፊ 5+31-32)።

ሳምንት 1 ዓርብ

አሪት ዘፍጥረት 3+1-13

መግቢያ ሰው ይህን ምዕራፍ ካልተረፈ ጠቅላላውን የመጽሐፍ ቅዱስ ሐሳብ ሊያስተውል አይችልም! ስለዚህ ከማንበብህ በፊት እግዚአብሔር ሥጦታን እንዲገልጽህ ጸልይ።

1. ሀ) በእባብ አቀራረብና አጠያየቅ ምን ተንኩል ነበረ (ፋ.1-5)? ለ) በሴቲቱ ላይ ጥርጥር ለመፍጠር እንዴት ሞከረ (1)? ሐ) ምን ውሸት ተናገረ (4)? መ) የእግዚአብሔርን ስም እንዴት አጠፋ (5)?
2. ሴቲቱ ከመብላቷ በፊት ምን ስሕተት ሠራች (2-6)?
3. የአዳም ስሕተት ምን ነበረ (6+17)?
4. ከበሉ በኋላ፣ ሀ) በራሳቸው ተፈጥሮ (7)፣ ለ) ከእግዚአብሔር ጋር በነበራቸው ግንኙነት (8-11)፣ ሐ) እርስ በርሳቸው (12) ምን ለውጥ ታየ?
5. የአዳምና የሴቲቱ ፈተና አንተን ካጋጠመህ ፈተና ጋር ምን ተመሳሳይነት አለው?
6. * ሰዎች ዛሬ ነውራቸውን፣ ኃጢአታቸውንና የበደላቸውን ስሜት ለመሸፈን ሲሞክሩ በምን ዓይነት «የበለሰ ቅጠሎች» ይጠቀማሉ?

ፋ.1 እባብ፣ አንቀጹ እባብ ሰይጣን ነው አይልም! ሆኖም ፈተናው ከሰይጣን እንደ ተነሣ የሐ. 8+44: ራእ.12+9: 20+2 ይገልጣሉና ዲያቢሉስ በእባብ ሙሉነት የተጠቀመ ይመስላል።

ፋ.3 አትንኩትም! ሴቲቱ ይህን ቃል በእግዚአብሔር ትእዛዝ ላይ ዉመረች (2+17)።

ኁ. 7/የሁለቱም ዓይኖች ተከፈቱ፤ አሁን በመልካምና በከተ መካከል ያለውን ልዩነት ተረዱ፤ ግን እባብ ባላሰባት ዓይነት አልነበረም (5)።

የበለሰንም ትጠሉኝ ሰፍተው፤ እነዚህ ትጠሉኝ መልካምንና ከተን ከግረያስታውተው ዛፍ መሰላቸውን አንተደ አይገልጥም።

ሳምንት 1 ትዳጂ

አራት ዘፍጥረት 3፡14-24

መዝሙር ይህ አንቀጽ በሰው ሕይወት ውስጥ የግረገፍት ውስብስብ ነገሮች ከየት እንደመጡና ሰው የግረገፍት በራሱ ችሎታ ሳይሆን በእግዚአብሔር ጸጋ መሆኑን ያሳያል።

1. የእግዚአብሔር ፍርድ፡ ሀ) በሰይጣን፤ ለ) በሴት፤ ሐ) በወንድ ሕይወት ምን ለውጥ አመጣ (14-19)? በዚህ ፍርድ የእግዚአብሔር ደግነት እንዴት ይታያል?
2. አዳም ስለ ሴቲቱ ዘር ምን አራት ነገሮችን ሊያስተውል ይችላል ነበር (15)?
3. በኁ. 15 ቃል መሠረት አዳም ምን ዓይነት የእምነት ውሳኔ አደረገ (20)?
4. አዳም ለሔዋን ስም ከሰጠ በኋላ እግዚአብሔር ምን አደረገላቸው (21)?
5. እግዚአብሔር በሰው ላይ ሲፈርድ ዓላማው ምን ነበር (22-24)?
6. * በዓላማው ውስጥ ለሰው፡ ሀ) የኃጢአት መግኛት፤ ለ) ተስፋ እንዳለ ይታያል?

ኁ. 15 ዘር በመጽሐፍ ቅዱስ ትምህርት ከፍ ያለ ስፍራ ይይዛልና የዓለም ታሪክ የሴት ዘርን ግዕዛዊ አድርጎ ያመለክታል (የሐ. 8፡39-44፤ ሮም 16፡20፤ ገላ. 3፡16፡29)።

ኁ. 22 ከእኛ እንደ አንዱ ሆነ፤ ምጽት ይመስላል፤ ከ3፡5 ጋር አገጽጽ።

ከሕይወት ዛፍ ወስደ እንዳይበላ፤ አለአግባብ ከእግዚአብሔር ምሥጢራት መውሰድ ከልክል ነው (1ቀሮ. 11፡27-30)።

ኁ. 24 ከሩቤል በመሠረቱ በታ የግረገፍ መላእክት ወይም ምስሎች፤ ከሩቤል ባሉበት እግዚአብሔር ራሱን ይገልጻል (ዘጸ. 25፡22፤ መዝ. 79(80)፡1-2፤ 98(99)፡1)።

ወደ ሕይወት ዛፍ የግረገፍት መንገድ ለመጠበቅ፤ የዘላለም ሕይወት ተስፋ ገና አለ፤ የሕይወትም ዛፍ አልተቋረጠምና፤ ሆኖም ሰው ወደ ዛፍ ለመድረስ የግረገፍት በሞት መንገድ ብቻ ነው (2፡9፤ 3፡22፤ ራእ. 2፡7፤ 22፡2)።

መዝሙር ዳዊት

መዝሙር ዳዊት የእግዚአብሔር መንፈስ ያለበት የአይሁድ መዝሙርና የጸሎት መጽሐፍ ነው። «ለመዘምራን አለቃ» የግሉ ርዕስ ያለባቸው መዝሙሮች በግልጽ ለእስራኤል ጉባኤ አምልኮ ሲውሉ፤ ሌሎቹ ግን በግል ጸሎት ወይም በጽኑና ጊዜ እንደግረገፍት እንረዳለን። መዝሙሮቹ በጥቅሉ ትምህርት የግረገፍ ሲሆኑ ከእነዚህ ውስጥ አንዳንዶቹ የእስራኤልን ሕይወት ይተርካሉ።

«መዘመር ዳዊት» የአስራኤል ሕዝብ ከግብጽ ምድር ከመጣበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ባቢሎን ምርኮ ድረስ ባለው ጊዜ ውስጥ በልዩ ልዩ ሰዎች የተጻፈ ሲሆን፤ በአምስት ይከፈላል። ብዙው መዘመር በገጥሞ ዳዊት ሲጻፍ፤ አንዳንዱ በሰሎሞንና በቤተ መቅደስ መዝምራት፤ አንዱ ግን በሙሴ ተጽፎአል። ይሁን እንጂ የአንዳንዱ መዘመር ጸሐፊ ስም አልተጠቀሰም።

መዘመር ዳዊት እንደ ሌሎች የብሉይ ኪዳን መጻሕፍት ወደ ጌታችን ወደ ኢየሱስ ክርስቶስ ባሕርይና ሥራ ያመለክታል። ክርስቶስ ራሱ ልዩ ልዩ መዘመራትን እንደጠቀሰ ወንጌላውያን በመጻሕፍታቸው መስክረዋል።

አንድ መዘመር ስታንብ ወደ መዘመሩ መንፈስና ስጊት ለመግባት ጥክር። ለጸሎት ሕይወትህ ታላት በረከት እንዲጠምርህ መንፈስ ትዳስ ይርዳህ።

ጎምት 2 አሕድ

መዘመር 2

መገቢያ! ከመዘመር ውስጥ ይህ ለመጀመሪያ መግህን የግያመለከተው መዘመር ተውኔት (ድራግ) ይመስላል። ጸሐፊው የአስራኤል ገጥሞ፤ መዘመረኛው ዳዊት መሆኑን ከሐ.ሥ. 4+25 እንረዳለን። መዘመሩ ምናልባት በአንድ ታሪካዊ ወትት ላይ የተመሠረተ ነው፤ ይኸውም አንዳንድ ነገሮች ተሰብስበው የዳዊትን መንግሥት በተቃወሙበት ወትት (2ኛ. 5+17፤ 10+6)።

1. ሀ) በድራግው ውስጥ የግግግውት ምስክር ተጥገኛን እነግን ናቸው (ቱ. 1-3፤ 4-6፤ 7-9)? ለ) እያንዳንዳቸው የተናገሩትንና የመዘመረኛውን አስተያየት ጻፍ (10-12)።
2. ሀ) የአሕዛብን አድራጎት ከእግዚአብሔር ዕቅድ ጋር አገናኛ (1-3፤ 4-6)፤ ለ) በእግዚአብሔርና በመግህሁ ላይ መግከር ለምን «ከገቱ» ሆነ?
3. በእግዚአብሔር አብና በመግህሁ መካከል ምን ዓይነት ውል ነበረ (7-9)?
4. ሀ) መዘመረኛው ለአሕዛብ ምን ዓይነት ሁለት መንገዶች አቀረበ (10-12)? ለ) የአንድ ሕዝብ መፈረሻ በምን ይፀሰናል (12)? ሐ) የአንተ ሕይወት ከመዘመሩ የመፈረሻ ሐሳብ ጋር እንዴት ይገናኛል (12)?
5. በሰደት የግግግውት አግኝቶች ከዚህ መዘመር ምን ጽናኖ ያገኛሉ?

ቱ. 2 መግቢያ! «በእግዚአብሔር የተተባ»፤ ይህ መዘመር የተገኘው ከገጥሞ ዳዊት ወይም ከልጁ ከሰሎሞን ሊሆን ይችላል (1ኛ. 16+13)፤ ሆኖ ብዙ የአይወድ ሊቃውንት በዚህ መዘመር ዳዊት ስለ መግህሁ ትንቢት እንደ ተናገረ አስተዋለ። ሁለቱ የመጊኔ ግፊሮች ይኸውም «በእግዚአብሔር የተተባ» ና «የእግዚአብሔር ልጅ» በዚህ ትንቢት ላይ የተመሠረተ ናቸው (2፡7)።

ቱ. 6 በጭንጋ ላይ! ከገንት ጀምሮ ምፅግ የተወረዱት በአየሩላል ምግግግ ኮረብታ ነው፤ ዳዊት በጦርነት ተገዳት ከያዘው በኋላ የእግዚአብሔርን ታላት ወደዚህ ምፅግ አስመጣ (2ኛ. 5+6-9፤ 6+10-12)።

ቱ. 7 «ልጅ» እግዚአብሔር ዳዊትን «ልጅ» ብሎ ሲጠራ በእርሱ የተመረጠ እውነተኛ ገጥሞ መሆኑን ይገልጻል። በመሆኑም ዳዊት ለአስራኤላውያን ዓይነተኛ አርአያት ያለው ገጥሞ በመሆኑ ለግግግው መጊኔ እንደ ምላላ ተፈጠረ።

ባዮንት 2 ሰኞ

ኦሪት ዘፍጥረት 4

መግቢያ፤ አዳምና ሔዋን ከወደቁ በኋላ በልጆቻቸው መካከል መለያየት ሆነ «በዘርህና በዘርዋ መካከል ጠላትነት አደርጋለሁ» (3+15) የግለውም ትንቢት (ቃል) ይፈጸም ጀመረ። ሁለቱ ልጆቻቸውም እግዚአብሔር በአዘጋጀላቸው ሰፍራ (3+24) መሥዋዕትን ሲያቀርቡ ግንኙነታቸው ተገለጠ።

1. የቃየንን (የቃየልን)ና የአበልን፤ ሀ) ሥራ፤ ለ) መሥዋዕት፤ ሐ) በእግዚአብሔር ፊት የነበራቸውን ሁኔታ፤ መ) ጠባይ አንጻር (ጥ. 1-7)።
2. ቃየንና ዘሩ በኃጢአት እየባሉ እንዴት ሔዱ (4-24)? ደረጃ በደረጃ ምን እንደሆነ ዘርዝር።
3. እግዚአብሔር ለቃየንና ለዘሩ ደግሞ እንዴት አሳየ (4-7፡9-15፡17-22)?
4. ቃየን ላደረገው ክፉት ከተጠያቂነቱ እንዴት ሸሸ (5-9፡16)? ከተጠያቂነት ለግምለጥ ምን መከራ አድርገዋል?
5. * ቅናትና ንዴት በልብህ ቢያድር እንዴት ግሸነፍ ትችላለህ (4-7)?
6. የእግዚአብሔር ሥራ በሰዎች መካከል በምን ጊዜ ታደሰ (25-26)?

ጥ. 5 እግዚአብሔር ወደ ቃየንና ወደ መሥዋዕቱ ግን አልተመለከትም፤ ይህ አንተዳ እግዚአብሔር ስለ መሥዋዕት ምን ትእዛዝ እንደ ሰጠ፤ ባቃየን መሥዋዕት ምን ጉድለት እንደ ነበረ፤ እንደዚሁም እግዚአብሔር አለመደሰቱን እንዴት እንደገለጠ አይናገርም። ሆኖ የመጀመሪያዎቹ አድግጦች ሰው ወደ እግዚአብሔር የግደርሰው በመሥዋዕቱ ደም መሆኑን አውቀዋልና የቃየን መሥዋዕት ከእነነሳት ባለመሆኑ በመሥዋዕቱ ትልቅ ጉድለት እንዳየ ለንግምት እንችላለን (3+21፤ ዕብ. 9+22)።

ጥ. 8 አባል፤ በእምነት ምክንያት ስለ ጥተ እንደ ተሳጢ ሰግዕት ተቀጠረ (ዕብ. 11+41 ግሪ. 23+35)።

ጥ. 15 ምልክት አደረገላት፤ ምን እንደሆነ አልተገለጠም።

ጥ. 17 ቃየን ግሰቱን አወቀ፤ 5+4 ተጠ።

ጥ. 21-22 እግዚአብሔር ከታላቅ ችርታው የተነሣ ለግደታመትበት እንኳን ልዩ ልዩ ግደትን ጥበብና ችሎታ ይሰጣል (ግሪ. 5+44-45፡48)።

ባዮንት 2 ግንባታ

ኦሪት ዘፍጥረት 5

መግቢያ፤ ኦሪት ዘፍጥረት የቃየንን የትውልድ ታሪክ ከተረከ በኋላ ወደ ሴት ትውልድና ታሪክ ይዞራል። ምዕራፍ 4፡25፡26 በአጭሩ የእግዚአብሔርን ሥራ መታደስ በመግለጽ በሴት በኩል ለግዴጠረው የአዳም የዘር ሐረግ አንባቢን ያዘጋጃል።

1. ከዚህ የትውልድ ሐረግ ምን ትግራለህ?
2. የቃየን ዝርያዎች አኗኗር እንዴት ነበረ (4፡17-24)?
3. የሄኖክ አካሄድና መጪረሻ ግን ምን ነበር (5፡18-24፤ ዕብ. 11፡5)?
4. «አካሄድን ከእግዚአብሔር ጋር ግድረን» (የእግዚአብሔርን መገደ መከተል) ምን ግለት ነው (22)?

5. እንደ ሄኖክ እግዚአብሔርን ለማስደሰት ምን ጥረት አድርገዋል?

በመጽሐፍ ቅዱስ ውስጥ የሚገኙትን የትውልድ ሐረጎች ስንመረምር ትውልድ ሁሉ እንዳልተጠቀሰ እናገኛለን። ለምሳሌ ግቴዎስ 1፡8 የኢዮራም የልጅ፣ ልጅ፣ ልጅ፣ ልጅ የነበረውን ሥነምግባር «ወለደ» ይላል። ስለዚህ ይህ ጸሐፊ በአዳም ትውልድ መጽሐፍ ጥናት ሰዎችን እንደ መዘገብ ልገነዝቡ እንችላለን። በመጽሐፍ ቅዱስ አገላለጽ መሠረት ከጥፋት ውጋ በፊት የነበሩ ሰዎች ለብዙ ዘመን ኖረዋል፤ ይሁን እንጂ የጥንታዊው ዕብራይስጥ የሰዎች ዕድሜ አቅጣጫ ለእኛ ገልጦ አይደለም። በዚህ የትውልድ ሐረግ ለእኛ ጥናት ነገር ስለ ሴቲቱ ዘር የተጻፈው (የ3፡15 ተስፋ) በዚህ መሥመር መረጃው ነው (ሉቃ.3፡23-36-38)።

ባምንት 2 ረቡዕ

አራት ዘፍጥረት 6

መግቢያ፤ በአዳም የትውልድ መጽሐፍ መጨረሻ ስለ ኖሳ ለተጻፈው «የጥፋት ውጋ» ታሪክ እንግቢን ያዘጋጃል (5፡28-32)።

1. እግዚአብሔር ዓለምን ለማጥፋት ለምን ወሰነ (ቍ. 1፡2፡5፡11-13)?
2. ኖሳ ለሕይወት ሥራ እንዴት ተዘጋጅቶ ነበር (5፡28-32፤ 6፡8፡9፡22)?
3. ኖሳ ምን ዓይነት መርከብ እንዲያዘጋጅ ታዘዘ (14-21)?
4. መርከቡ ሲሠራ የኖሳን ምስክርነት፣ መታዘዝና እምነት አብራራ (ዕብ. 11፡71 2ኢጥ. 2፡5)።
5. የእግዚአብሔርን ትእዛዝ ስትፈጽም ምን ችግር አጋጠመህ? ችግርህን ለመወጣት በእግዚአብሔር ላይ ያለህ እምነት እንዴት እንደረዳህ አስታውስ።
6. * ይህ ምዕራፍ ስለ እግዚአብሔር፣ ሀ) ቅድስና፣ ለ) ጽድቅ፣ ሐ) ትዕግሥትና መ) ምሕረት ምን ይገልጣል?

ቍ. 2 የእግዚአብሔር ልጆች (ልዩ የሆኑ ፍጥረቶች)፤ ብዙዎች መላእክት (ኢዮብ 1፡6)፣ አንዳንዶችም ከሴት ዘር የተገኙ ለእግዚአብሔር የታሙት ናቸው ይላሉ (ግቴ. 22፡30)። ያም ሆነ ይህ ቢጋብቻ የእግዚአብሔርን ዕቅድ አፈረሱ።

ቍ. 6 እግዚአብሔር ... ተጸጸተ፤ ቅዱሳት መጻሕፍት የእግዚአብሔርን ሥራና ባሕርይ ለሰው እንደሚታይ፣ ለሰው በሚገባ ጭንቅ ወይም እግዚአብሔርን እንደ ሰው በማየት (በሰው መልክ) ይገልጣሉ። 1ኛ. 15፡29ና 35ን በማንጻጸር የእግዚአብሔር ዘላለማዊ ባሕርይና ዕቅድ የማይለወጥ ይሁን እንጂ፣ የሰው አካሄድ እንደተደነገገለት ሳይሆን ሲቀር፣ እግዚአብሔር ከታላቅ ባሕርይ የተነገ (ፍቅር፣ቅድስና፣ ጽድቅ ... ወዘተ) በሰው ላይ ሊያመጣ ያስብውን የለወጠ መስሎ ለሰው ሊታይ ይችላል።

ቍ. 15 300 ከንድ (133 ሚትር)፤ 50 ከንድ (22 ሚትር)፤ 30 ከንድ (13 ሚትር)።

ባምንት 2 ሐሙስ

አራት ዘፍጥረት 7

1. ምን ዓይነት እንስሳትና ስንት ሰዎች ወደ መርከቡ ገቡ (ቍ. 1-15)? በሩን ግን ዘጋ (16)?

2. የኖኅ ጉረቤቶች፡ ሀ) በመጨረሻው ሳምንት ዝናብ ከመዝነቡ በፊት (7+10፤ ግቴ. 24+37-39)፤ ለ) ዝናብ ሲጀምር (17)፤ ምን እንዳሰቡ ገምት።

3. በመጨረሻው የፍርድ ቀን ያለህን ዝግጅት፡ ሀ) ከኖኅ፤ ለ) ከኖኅ ጉረቤቶች ዝግጅት ጋር አነጻጽር።

ቶ. 1፤ የእግዚአብሔር ጸጋና ምሕረት ለኖኅ ብቻ ሳይሆን ለዜተሰቡም ተዳረሰ (1ቀር. 7+14)።

ቶ. 2 ከጉዳሕ እንስሳት (ለምጉባት ጉዳህ ከሆኑት)፤ ጉዳሕ የሆኑት ሰዓት ወንዶችና ሰዓት ሴቶች እንስሳት ወደ መርከቡ ሲገቡ፤ ከሌሎች እንስሳት ሁለት ሁለት ብቻ ገቡ (15)።

ሳምንት 2 ዓርብ

ኦሪት ዘፍጥረት 8

1. * ስምንት ሰዎች በመርከብ ውስጥ ሆነው፡ ሀ) 40 ቀን ሲዘገብ (7+17)፤ ለ) ለ150 ቀናት ውኃ ምድሩን ሲሸፍን ሳለ (7+24)፤ ሐ) 150 ቀን ሲቀንስ ሳለና መርከቡ በተራራ ላይ ሲያርፍ (8+1-4)፤ መ) በመጨረሻዎቹም 57 ቀናት በመርከቡ ውስጥ ሲጠብቁ ሳሉ ሐሳባቸውና ገግጥሞቻቸው ምን እንደነበር ገምት።

2. ኖኅ ከመርከቡ ውጭ የነበረውን ሁኔታ እንዴት አጠና (7-12)? ከመርከቡ ለመውጣት ትክክለኛውን ጊዜ እንዴት አወቀ (15-16)?

3. የራስህ ግስተዋልና የእግዚአብሔር ትእዛዝ በሕይወትህ ውስጥ እንዴት ይሰጥግሉ?

4. ኖኅ ለእግዚአብሔር ምስጋናውን እንዴት ገለጠ (20)? በልዩ ምክንያት የምስጋና «መሥዋዕት» አቅርቦህ ታውቃለህ?

5. የመሥዋዕቱ ውጤት ምን ነበረ (21-22)?

6. ሰውን ኃጢአተኛ የግደደርገው ሥራው ነውን? ወይስ ከአዳም የወረሰው ጠባይ ነው (21)? ይህን ከተረዳህ ለወንጌል ሥራ ምን መርሕ (መመሪያ) ታገኛለህ?

ቶ. 21 መልካሙን መጻዛ አሸተተ (የመሥዋዕቱም መጻዛ እግዚአብሔርን ደስ አሰኘው)፤ የኖው ነገር የመሥዋዕቱ አቅራቢ ልብ ሁኔታ እገዢ መሥዋዕቱ ራሱ አልነበረም። የ6+6 ግስታወሻ ተመ.

ሳምንት 2 ቅዳሜ

ኦሪት ዘፍጥረት 9

መግቢያ፤ ከጥፋት ውኃ በኋላ እግዚአብሔር ከሰዎች ከእንስሳት ሁሉ ጋር ቃል ኪዳን ገባ።

1. የሰው፡ ሀ) ስፍራ፤ ለ) መብት በዓለም ምንድን ነው (ቶ. 1-7)?

2. * የቃል ኪዳን፡ ሀ) ሰው፤ ለ) ተቀባዮች፤ ሐ) ተስፋተ መ) ምልክት እንዴት ያሉ ናቸው (8+21-22፤ 9+8-18)?

3. ቀስተ ደመናን ስታይ ምን ታስባለህ?

4. ጥገ ይህን ታላቅ በርከት ከተቀበለ በኋላ ወደዚህ ዓይነት ውርደት (ኩውር) የገባች ምክንያት ምን ይመስላል (20-28 ከ6+8-9 ጋር አጥቃር)?

5. በእይደት ዑደት ውስጥ በትገኝ (8+22) ከእግዚአብሔር ጋር ያለህን ጥያቄት በልግድ ብቻ ሳይሆን አዲስ፣ ሕያውና ትኩስ አድርገህ መጠበቅ እንዴት ትችላለህ?

፫.3 ሥጋ ለውጭት አዲስ ሙሉት የተሰጠ ይመስላል (1+29-30)።

፫.4-5 ደግሞ ያለባትን ሥጋ ሙሉት የተከለከለበት ምክንያት የእንከፋት «ጥፍስ» ወይም እንደግኝ ሰላማቸውን ነበር! በተጨማሪም እንከፋት የጊዜደረሰበት በእግዚአብሔር ስለ ተፈጠሩና በእነርሱ መገራገሪያት የኃጢአት ስርዓት ስለ ተከናወነ ነበር (ዘላ.17+10-14)።

፫.6 ሰው ምንም እንኳን በኃጢአት ምክንያት የተበከለ ቢሆንም የእግዚአብሔር ሙሉ ክብር አልጠፋበትም (ያዕ.3+9)።

ባዮንት 3 አሕድሩ

መዝሙር 3

መግቢያ፤ ከዕብራይስጥ ቋንቋ የተተረጎሙት አርእስቶች ምናልባት በመጀመሪያው ጽሑፍ አልተገኙም፤ ይህ መዝሙር ላይኛ ከልጁ ከአቤሉልም ሲፃፍ ያቀረበው ጸሎት መሆኑን እንረዳለን። አቤሉልም በላይኛ እንዴት ለማመልከት እንዳቀደ በ2ኛ ሳሙ.15-17 ተገልጿል።

1. ላይኛ በማለቱ ሲነቃ ምን ዓይነት ችግር ገጠመው (፫.1-2)?

2. እያንዳንዱ በእግዚአብሔር እንዴት አጸና (3-5)?

3. ላይኛ በማሸነፍ ወደ ሙሉ እምነት እንደደረሰ በምን ይታያል (6-8)?

4. ችግር ሲገጥም ከላይኛ ጸሎት ምን ጥሩ ትምህርትና ምክር ታገኛለህ?

፫.4 ከተቀደሰ ተራራውም፤ የጸዮን ተራራ (የመዝ.2+6 ማስታወሻ ተ።.)።

ባዮንት 3 ሰኞ

አራት ዘፍጥረት 10

1. እነዚህ ዝርያዎች ስለ እግዚአብሔር ምን ይገልጻሉ (ሐ.ሥ. 17+26-27፤ ማቴ.28+19)?

2. ከእነዚህ ሰዎች ሁሉ ማን ለራሱ ትልቅ ስም ለግጥሟት በቃ (፫.8-10)?

3. አንድም ነገር ስለ ሕይወታቸው ሳይገልጹ እነዚህ ሰዎች የተጠቀሱት በምን ምክንያት ይመስላል?

4. ከእኚህ ዓመት በኋላ ስምህ በዓለም ታሪክ የጊመዝብ ቢሆን ስለ አንተ ምን ቢጻፍ ደስ ይልገል?

መግቢያ ሰው ከጥፋት ውኃ ምንም እንዳልተግረ በዚህ ታሪክ እናያለን።

1. ስለ እግዚአብሔር የኖሳ ትውልዶች ሐሳብ እንዴት ነበረ (ቱ. 1-4)? ዓላማቸውስ ምን ነበረ?
2. ከፋታቸውን ለመወሰን እግዚአብሔር ምን አደረገ (5-9)? ይህስ የእግዚአብሔርን ዕቅድ እንዴት አስፋፋ (9+1)?
3. ምን ዓይነት መታሰቢያ ለመተው ትፈልጋለህ?
4. ዛሬ ሰዎች ምን ዓይነት «ግንብ» ለመሥራት ይሞክራሉ?

ቱ. 2 ሰናዖር (በዓቢሉን ምድር)፤ በዉግርስና በኤፍራጥስ መካከል ያለ አገር (10+10)።

ቱ. 4 ግንብ፤ እንደ ምሽግና ምናልባትም እንደ መትደስ ያገለገል ነበር፤ ሰው በችሎታው ተግምና ራሱን ከፍ ከፍ በግድረግ እግዚአብሔር ለንብረተኛው አስፈላጊ አለመሆኑን ለግሳየት ይሞክራል። በዚህ ዓይነት ግንቡ የሕዝብ ክብርና የመንግሥት መርከሪያ በመሆን የሰዎችን ዐይነ ልቡና በመሸፈን ለመንግሥት እንዲታዘዙና እንዲሰግዱ ተጽዕኖ ያደርጋል።

ሳምንት 3 ርብሐ

ሉቃስ 1፡1-25

መግቢያ የአራቱም ወንጌል ጸሐፊዎች በጽሑፋቸው ስግቸውን አልገለጡም፤ በወንጌላቸው መጀመሪያ ላይ የተጠቀሰው ስግቸው እንደ ጥንት ቤተ ክርስቲያን ትውፊት (ውርስ) በኋላ የተዉመረ ነው። የጥስተኛው ወንጌል ጸሐፊ «የሐዋርያት ሥራ»ን የጻፈ (ሐ. ሥ. 1፡1)፤ የኋውሎስ ጓደኛ የነበረና «የተወደደ ሐኪም» (ቆላ. 4፡14) የተባለው ሉቃስ መሆኑን የግይቀበሉት ሊቃውንት ጥቂቶች ናቸው።

1. ቱ. 1-5 ስለዚህ ወንጌል አጻጻፍ ምን ይገልጻል?

2. ሀ) ዘካርያስ እንዴት ይኖር ነበር (5-11)? ለ) የጸሎት ዋና ጥያቄ ምን ነበር (5-6:13:24-25)?
3. ሀ) ዘካርያስ ስለ ጸሎት መልእክት ሲሰማ ምን ጠየቀ (13:18)? ለ) ለምን? ሐ) ምንስ ሆነ (19-23)?
4. ሀ) እግዚአብሔር ሲናገርህ ተጠራጥረህ ታውቃለህ? ለ) ለምን? ሐ) እግዚአብሔር ቃሉን እንዴት አረጋገጠልህ?
5. ገብርኤል ስለሚወለደው ልጅ ሀ) እድገትና አኗኗር ለ) አገልግሎት ምን ገለጠ (13-18)?

ጥ. 1 ቴዎድሎስ! ማን እንደነበረ አይታወቅም።

ጥ. 5 ሄሮድስ የቤተሰቡምን ሕፃናት የገደለ «ታላቁ ሄሮድስ» ነው (ማቴ. 2:16-18! የመጽሐፍ ቅዱስ መዝገብ ታላት ገጽ 2)።

ከአብያ (የክህነት) ክፍል! 1ዜ. መ. 24+1-10:19።

ጥ. 9 ለግጠን ዕጣ ደረሰው! ብዙ ካህናት ስለ ነበሩ (በዘጸ. 30+7-8 መሠረት) ዕጣን ለግጠን ወደ ቤተ መቅደስ የመግባት ዕድል በሕይወት ዘመናቸው አንድ ጊዜ ይሰጣቸው ነበር።

ጥ. 15 የወይን ጠጅ ... አይጠጣም! ይህ ሐረግ የሐንስ እንደ ዙኑ. 6+2-4 ሕግ መሠረት ናዝሬዊ መሆኑን እንድናስተውል አያስገድደንም።

ጥ. 17 ኤልያስ! 800 ዓመታት ከክርስቶስ ልደት በፊት የመስከረ ታላት ነዚይ። የእስራኤል ሕዝብ ስለ እርሱ የተጻፈውን (የሚሉ. 4+5-6) ፍጻሜን ይጠባበቅ ነበር።

ጥ. 19 ገብርኤል! ከእግዚአብሔር ልዩ መልእክትን የሚያመጣ መልእክ (1+26: ጳጉ. 8+16: 9+21-23)።

ሳምንት 3 ሐሙስ

ሉቃስ 1+26-56

1. ገብርኤል ስለ ኢየሱስ ሀ) መወለድ (ጥ. 30-31:34-35)፤ ለ) ሕይወትና ተግባር (32-33) ምንን ገለጠ?

2. ግርያም «ጸጋ የሞላባቸው»፤ «ከሴቶች መካከል የተባረከሽ» ና «ብፅዕት» (የተመሰገንሽ) ለምን ተባለች (28:31:35:42 :43:45:48)?
3. ሀ) ግርያም ምን ዓይነት ሥጋት ሊያድርባት ይችላል ነበር? ለ) እግዚአብሔርን ስትታዘዝ ምን ዓይነት ሥጋት ሊያድርብህ ይችላል?
4. ሀ) ግርያም እምነትዋን እንዴት አሳየች (34:38:39:45)? ለ) ንግግርዋን (ከ1+18 ጋር) አነጻጽሮ
5. ግርያም እግዚአብሔርን በምን ምክንያት አመሰግነች (46-55)?
6. ኤልሳቤጥና ግርያም ለምስጋና የነበራቸውን ምክንያት ሁሉ አስተውለህ ይህንኑ አንድ በአንድ እየጠቀስህ አምላክህን አመስግነው።

ፋ.26 ናዝሬት፤ በብሉይ ኪዳን ያልተጠቀሰ፤ ከእስራኤል ኅብረተሰብ ባህል ገለልተኛ የነበረና የተናጥ የገሊላ ከተማ (ዮሐ. 1+46-47)። ካርታውን ተመ.።

ገሊላ፤ የእስራኤል ሕዝብ ከነፃን ሲወርስ የዛብሉንና የጥቅም ሃይማኖት በገሊላ ይኖሩበት ጀመር፤ በኋላ ግን ልዩ ልዩ ሕዝቦች ተደባላቀውበት ቋንቋውና ባሕሉ በመለወጡ ዝቅተኛ ግምት ይሰጠው ነበር (22+59፤ ግቲ.26+3፤ ኢላ.9+1፤ ዮሐ.7+52)።

ፋ.32 ዳዊት፤ 1000 ዓመታት ከክርስቶስ ልደት በፊት ኢየሩሳሌምን የመሠረተ ታላቅ የእስራኤል ንጉሥ። ከ600 ዓመታት በፊት ግን ሥርወ መንግሥቱ ወድቆ ነበርና እስራኤል ከሌሎች አገሮች ቀንበር ሥር ወድቆ ነበር (2ኛ.7+16፤ ኢላ.11+1)።

ፋ.39 ይሁዳ፤ ኢየሩሳሌም የነበረችበት ክፍለ አገር።
ፋ.41:44 ፅንሱ በግግፀን ውስጥ ዘለለ፤ ከ1+15 ጋር ሁኔታውን በአንክር አስተውለው።

ፋ.55 አብርሃም፤ 2000 ዓመታት ከክርስቶስ በፊት የተስፋ ቃልን የገዘረት ቃል ኪዳንን የተቀበለ የእስራኤል ሕዝብ የጥንት አባት (ዘፍ. 17+7:10)።

ሳምንት 3 ዓርብ ሉቃስ 1+57-80

1. ሀ) የዘካርያስ እምነት አሁን በምን ይታያል (ፋ.57-65)? ለ) ሌሎች እምነትህን በምን ያያሉ?
2. ሀ) ዘካርያስ መጀመሪያ ስለ ግን ይናገራል (68-75)? ለ) ጥናውስ ሥራ ምን ይሆናል (68-70)? ሐ) ከዳዊት፣ ከአብርሃምና ከነቢያት ጋር እንዴት ያገናኘዋል (69-73)? መ) በመምጣቱ የሚያምኑ እንዴት ይለወጣሉ (74-75)?
3. ዘካርያስ ስለ ዮሐንስ አገልግሎት ምን ይላል (76-77)?
4. ዘካርያስ ምስጋናውን ሲደመድም በለ እግዚአብሔር ባሕርይና ዕቅድ ምን ያመለክታል (78-79)?
5. የዮሐንስ የልጅነት ጊዜ እንዴት ነበረ (5-7:59:66: 76-77:80)?
6. * በዚህ ምዕራፍ የተገለጠውን የመንፈስ ቅዱስ ሥራ (15:35:41:67) በአንተና በቤተ ሰብህ ዘንድ ከሚገኘው ሕይወትህ ጋር አነጻጽር።

ፋ.59 በስምንተኛው ቀን ...፤ ዘፍ. 17+12።
ፋ.60 ከዚህ በፊት ዘካርያስ የልጁን ስም ለባለቤቱ ለኤልሳቤጥ የገለጸ ይመስላል።
ፋ.69 የመዳን ቀንድ (ታላቅ አዳኝ)፤ የእንስሳት ቀንድ የተለመደ የኃይል ምላሌ ነበረ።

ባዎንት 3 ቅዱሳ

ሉቃስ 2+1-20

1. ካርታውን ተመልከተህ ከናዘረት እስከ ቤተሐሔዎ ድረስ የጉዞውን ርዝመትና ጊዜ ገምት»
2. የሴፍና ግርያም፣ ሀ) የሕዝብ ቁጠራ እንደታዘዘ ሲሰሙ፣ ለ) ወደ ቤተሐሔዎ ሲደርሱ፣ ሐ) ሕፃኑ ሲወለድና፣ መ) እረኞች ሲጉበኙአቸው ምን የተሰማቸው ይመስላል?
3. ምሽትን ባታገኝ፣ ችግር ቢያጋጥምህና ያልታሰበ ነገር ቢደርስብህ ምን ይሰማል?
4. ሀ) የሰማይ ሠራዊት ስለ ጌታቸው መወለድ ምን አወቁ (ተ.11)? ለ) ይህንኑ ተረድተው በምስጋናቸው ያተኩሩባቸው ሁለቱ ዐበይት ጉዳዮች ምንድን ናቸው (141 ግስታወሻ ተመ.)»
5. ሀ) እረኞች መልእክቱን ሰምተው ምን አደረጉ? ለ) ከአርአያነታቸው ምን መግር ያስፈልገዋል?

ተ.1 ዓለሙ ሁሉ እንዲጓፍ! ዓለሙ ያን ጊዜ የርዎ ገዛት የነበረው ነውና፣ የርዎ ገዢዎች ግብርን ለግብዚረል እንዲያመቻቸው የሕዝብ ቆጠራ በጊዜው ያስደርጉ ነበር»

አውገስቶስ ተግር! ተግር በመጀመሪያ የአንድ ትልቅ የርዎ ቤተሰብ ስም ነበረ፣ በዚያም ለርዎ ነገሥታት ሁሉ የግዕረን ስም ሆነ»

ተ.14 ሰላም በምድር ለሰው ሰጥ ፈቃድ (በምድርም እግዚአብሔር ለግዕዳቸው ሰዎች ሁሉ ሰላም ይቀን!)፤ እግዚአብሔር ሰላምን የግሰጠው ለግዕዳቸውና በእርሱ ለግደምት ብቻ ነው (1+78-79፤ ዮሐ.14+27፤ 16+33፤ ርዎ 5+1)»

ባዎንት 4 አሔድ

መዝሙር ዳዊት 4

መግቢያ! ይህ መዝሙር የምስተኛው መዝሙር ተከታይ ነው፤ የምስተኛው የጥዋት ሲሆን (3+5) ይህ የግታ ነው (4+8)»

1. ዳዊት ጠላቶቹን እንዴት ይወቅሳል? ምን ይመክራቸዋል?
2. ዳዊት በእመፅ መካከል ሲገኝ ኃይሉ፣ ደስታውና ጥስትናው ምንድን ነው?
3. በተቃውሞ ጊዜ ኃይልህ፣ ደስታህና ጥስትናህ ምንድን ነው?
4. ተ.5 እና 8 እንደምን ይያያዛሉ?
5. ከአንተ የግረለገው «የጽድቅ (ትክክለኛ) መሥዋዕት» ምንድን ነው?

ተ.3 ጻድቁ (ታግኞች)! ዳዊት ራሱን ያመለክታል»

ተ.5 መሥዋዕት! 50(51)+ 17:19»

ባዎንት 4 ሰዎ

ሉቃስ 2+21-39

መግቢያ! እንደ እስራኤል ሕግ የሴፍና ግርያም ምስት ሥርዓቶችን መፈጸም ነበረባቸው ፡- 1ኛ በስምንተኛው ቀን ሕፃኑን ግስገረዝና ስሙን መስጠት (ዘፍ.17+12)» 2ኛ በአርባኛው ቀን ለእናቱ መንጸት መሥዋዕትን

በቤተ መቅደስ ግንባታ (ዘሌ. 12)፤ 3ኛ ሕጉ በዙር በመሆኑ ለእግዚአብሔር በቤተ መቅደስ ግንባታና ለቤዛ የሆነውን አምስት ብር መክፈል (ዘዳ. 13፤ 1-21 ዘተ. 18፤ 15-16)። ያቀረቡት መሥዋዕት ብዙ ሀብት እንዳልነበራቸው ያሳያል (ዘሌ. 12፤ 8)።

1. ሀ) የኖሴፍና የግርያም ዓላማ ለሕጉ ምን ነበረ (ተ. 21-24፤ 27፤ 39)? ለ) አንተ ለልጆቻህ ዓላማህ ምን ይሆናል?
2. ሀ) ስምዖን (26-35)፤ ለ) ሐና (36-38) እንዴት ያሉ ሰዎች ነበሩ? ሐ) ከተራ ሕዝብ በምን ይለዩ ነበር (38)? መ) ተስፋህ ከሌሎች ሰዎች በምን ይለያል?
3. ስምዖን ስለ፤ ሀ) ሕጉ፤ ለ) አሕዛብ፤ ሐ) እስራኤል፤ መ) ግርያም ምን ትንቢት ተናገረ?
4. ሀ) የስምዖን በረከትና የሐና ምስክርነት የሴፍንና ግርያምን እንዴት እንዳጽናናቸው አሳሳብ፤ ለ) እግዚአብሔር እንዴት ያጽናናል?

ተ. 25 የእስራኤል መጽናኛት (የእስራኤል መጻፈ)፤ የእስራኤል ሕዝብ ሁሉ ከርም ገዛት ነጻነትን ይፈልጉ ነበር፤ ከዚህም በላይ አንዳንዶች ከእስራኤል ትዳሰና እግዚአብሔርን የሚረራ ሕዝብ እንዲሆን ይመኙ ነበር።

ተ. 34-35 ለመውደቃቸውና ለመግታቸው (የመጥፋት ... የመጻፈ)፤ ስው የእግዚአብሔርን በረከት ለመቀበል ገስሳ ገብቶ ራሱን መከድ አለበት (5፤ 32፤ 9፤ 23)።

ተ. 38 የኢየሩሳሌምን ቤዛ (መጻፈ)፤ የተ. 25 ግስታሰወሻ ተመ.።

ተ. 39 ወደ ናዝሬት ተመለሱ፤ ሉቃስ የግቲ. 2፤ 1-21ን ታሪክ አይተርክም።

ሳምንት 4 ግክሰኛ ሉቃስ 2፤ 40-52

መግቢያ የእስራኤል ፋሲካ ሕዝብ ከግብጽ አገር ባርነት ነፃ የወጡበት ዓመታዊ መታሰቢያ በዓል ነበረ፤ ወንዶች ሁሉ በበዓሉ በእግዚአብሔር ፊት በኢየሩሳሌም እንዲገኙ በሕግ ታዘዙ (ዘዳ. 12፤ 1-14፤ 23፤ 14-17)።

እንደ አይሁድ ባህል አንድ ወጣት ወደ ሳቀ የእምነት ደረጃ የሚሸጋገረው በ13ኛው የልደት በዓሉ ነበርና፤ ኢየሱስ ለፋሲካ ሲወጣ ይህን ባህል ለመፈጸም ነበር።

ኢየሱስ በሕግነቱ ወደ ናዝሬት ከሄደበት ጊዜ ጀምሮ እስከ ጥምቀቱ ድረስ ከዚህ ታሪክ ሌላ የተመዘገበ የለም። የሴፍ በኢየሱስ 12ኛ የልደት በዓልና በኢየሱስ ጥምቀት መካከል እንደሞተ ይታሰባል።

1. ሀ) ኢየሱስ በምን አኳኋን አደገ (ተ. 40፤ 46-47፤ 51-52)? ለ) ይህን ከራሱ እድገት ጋር አነጻጽር።
2. ኢየሱስ ስለ፤ ሀ) ራሱ፤ ለ) ቤተ ሰቦቹ ብስጭት ምን አለበ (48-49)?
3. ስለ ኢየሱስ ቤተ ሰብ በተወሰነ ጊዜ ምን እንግራለን (41-42፤ 48፤ 50-51)?
4. የአንተ የቅርብ ቤተ ሰቦች የአንተን ግንኙነት፤ ሥራ፤ ጥሪ ወይም ዓላማ ባይረዱልህ ምን ይሰማሃል?
5. ከዚህ ታሪክ፤ ሀ) ለወላጆች፤ ለ) ለልጆች ምን አርአያነት ታገኛለህ?
6. እግዚአብሔር ስለ ሰጠህ የቤተ ሰብ ጸጋ አመስግነው።

ተ. 46 በመቅደስ አገኙት፤ በቤተ መቅደስ ክልል ውስጥ ልዩ ልዩ አደባባዮች ነበሩና «የአሕዛብ አደባባይ» በተባለው ዙርያ ሰፊ ባለ ቅስት ሰገነቶች (መመላለሻዎች) ነበሩ። በእነዚህ ሰገነቶች ላይም መምህራን ያስተምሩና ይከራክሩ ነበር።

ተ. 51 እናቱ ... በልብዋ ትጠብቀው ነበር፤ በኋላም ለሌሎች፤ ምናልባትም ለሉቃስ ገለጠችው (2+19)። ግሪ. 1+18-2+23 የጥሪ ስም እንደሆነ፤ ሉቃስ 1+5-2+52 የግርማ ስም ታሪክ ነው።

ሳምንት 4 ረቡዕ

ሉቃስ 3+1-20

መግቢያ፤ ከታላቁ ከሄሮድስ ሞት በኋላ መንግሥቱ ተከፋፈለና ልጁ ሄሮድስ የገሊላ ገዢ ሲሆን ወንድሙ ፊልጶስ የኢጣሊያኛና የጥራኪኒዶስ ገዥ ሆነ። በኢየሩሳሌም ሐና ከሊቀ ካህንነት በ15 ዓ.ም በርም ገዥ ሲሻር የልጁ ባለ ቀዳሱ ሊቀ ካህናት ሆነ፤ ኃይሉ ግን በሐና እጅ ቀረ።

ኢየሱስ 18 ዓመት ሆኖት ወደ ኢየሩሳሌም ከሐደ በኋላ የሐንስ ይሰብክ ጀመር። በዚህም ኢሳይያስ ከ700 ዓመታት በፊት የንጉሥን መምጣት ለማብሰር ስለሚመጣው አዋጅ ነጋሪ የተናገረው ትንቢት ፍጥረ ሆነ።

1. ዋናው የየሐንስ ሥራ ምን ነበር (ተ. 3-6)?
2. ስለ ንስሐ መግባት ምንነት ሲያበራራ እንዴት ያለ፤ ሀ) ማስጠንቀቂያ (7-9፡17-19)፤ ለ) ምክር (10-14)፤ ሐ) ተስፋ (15-17) ሰጠ?
3. የሐንስ ዛሬ የሚመጣ ቢሆን፤ ሀ) ለአንተ፤ ለ) ለአገርህ ሕዝብ ምን የሚል ይመስልሃል?
4. አንድ የምሥራች ተናጋሪ በዚህ ዓይነት ለመስበክና ሕዝብን ለመሰብሰብ ምን ያስፈልገዋል (2)?

ተ. 2-6 ምድረ በዳ ... የርዳናስ፤ የዮርዳናስ ወንዝ ከገሊላ ባሕር ጀምሮ በአንድ ሰፊና ጥልቅ ሸለቆ ውስጥ እየተጠገዘዘ በማለፍ ወደ ጨው ባሕር ይገባል፤ ወንዙ የሚያልፍበት (የሚያጻርጥበት) በረሃ ነው (1+80)።

ተ. 7 የእኩዥት ልጆች፤ ትናንሽ የሆኑ የበረሃ እባቦች፤ የጭራሮ ተንበጦች መስለው መንደፍ የሚችሉ (ሐ.ሥ. 28+3)፤ የግብዝነትና የተንኩል ምሳሌ።

ተ. 12 ቀራጮች፤ ለርም መንግሥት ቀረጥን የሰበሰቡ አይሁድ።

ተ. 15 ክርስቶስ (መሲሕ)፤ ከጥንት የተተነበየለት፤ ሕዝብን ለማዳን በእግዚአብሔር የተላከና የተቀባ ማለት ነው።

ተ. 16 በእሳት ያጠምቃችኋል፤ እሳት ሊያጠፋ (ኢዩ. 2+30) ወይም ሊያጠራ (ዘክ. 13+9፤ ሚል. 3+2-3) ይችላልና ይህ ጥምቀት የመንፈስ ቅዱስ መውረድን (16፤ ሐ.ሥ. 2+3፤ 1ጴጥ. 1+7)፤ እንዲሁም የመጨረሻውን ፍርድ (17፤ 2ተሰ. 1+8) ሊያመለክት ይችላል።

ሳምንት 4 ሐሙስ

ሉቃስ 3+21-38

መግቢያ፤ ሉቃስ የየሐንስን ታሪክ ጨርሶ ወደ ዋናው ታሪክ ሲመለስ ኢየሱስ ለሕይወቱ ዋና አገልግሎት ራሱን እንዴት እንዳቀረበና በሥጋው ከአዳም ጋር ያለውን ግንኙነት ይገልጣል።

1. የኢየሱስ መጠቀሚያ ስለ ሕይወቱ ዓላማ ምን ያሳያል (ከ1+35 ጋር አገናኙ)?
2. በኢየሱስ ላይ የመንፈስ ቅዱስ መውረድ ስለሚመጣው አገልግሎት ምን ያሳያል?
3. ከሰማይ የመጣ ድምጽ በተለይ በዚህ ጊዜ ለምን ተሰጠ?
4. ጥምቀትህ ከሕይወትህና ከአገልግሎትህ ጋር እንዴት ይገናኛል?
5. በኢየሱስ የትውልድ ሐረግ በተለይ የታወቁ ሰዎች እነማን ናቸው (ቍ. 327 ከ1+32:69 ጋር እና ቍ. 347 ከ1+55 ጋር አገናኙ)?
6. የትውልድ ሐረግ የእግዚአብሔር ልጅ እስከተባለው እስከ አዳም ድረስ መያያዙ ስለ ኢየሱስ ሕይወትና ዓላማ ምን ይገልጻል?

ቍ. 23 ዕድሜው ወላላ ዓመት ያህል ሌዮውያን አገልግሎት የሚጀምሩበት (ዘጉ. 4+47)፣ የሴፍ ጠቅላይ ሚኒስትር እንዲሆን የተሾሙበት (ዘፍ. 41+46) ና ዳዊት ንጉሥ የሆነበት (2ሳሙ. 5+4) ዕድሜ ነበረ።

ኢየሱስ ... እንደ መሰላቸው የፍጥነት ልጅ ሆኖ፣ የኤሊ ልጅ ...፤ አንዳንድ ሊቃውንት ሉቃስ በዚህ አተራረቡ ኢየሱስ በግርያም በኩል የኤሊ የልጅ ልጅ መሆኑን ያሳያል ይላሉ።

ባዎንት 4 ዓርብ

ሉቃስ 4+1-15

መግቢያ የኢየሱስ ትውልድ ሐረግ እስከ አዳም ይደርሳል። መጀመሪያው ሰው (አዳም) በሰይጣን ተፈትኖ ወደቀ፣ አሁንም ሁለተኛው ሰው (ክርስቶስ) እንዲፈተን አስፈላጊ ሆነ (1ቆሮ. 15+45-47)።

1. ኢየሱስ በሰይጣን ሲፈተን በምን ዓይነት ሁኔታ ላይ ነበር (3+22፤ 4+1-2)?
2. ሀ) የመጀመሪያው ፈተና ስልት ምንድን ነው (ቍ. 3)? ለ) ኢየሱስ ለፈተናው የሰጠው መልስ የሰይጣንን ግብ እንዴት ያብራራል (4)?
3. ሀ) የሁለተኛው ፈተና ስልት ምንድን ነው (5-7)? ለ) ኢየሱስ ለፈተናው የሰጠው መልስ የሰይጣንን ግብ እንዴት ያብራራል (8)?
4. ሀ) የሦስተኛው ፈተና ስልት ምንድን ነው (9-11)? ለ) ኢየሱስ ለፈተናው የሰጠው መልስ የሰይጣንን ግብ እንዴት ያብራራል (12)?
5. ከኢየሱስ ፈተና የሰይጣንን ተንኮልና ኃይል ለማሸነፍ ምን ትግራህ (1-13)?
6. መንፈስ ቅዱስ በኢየሱስ ሕይወት ምን ይሠራ ነበር (1: 14-15)? በአንተ ሕይወትስ ምን ይሠራል?

ቍ. 1 ምድረ በዳ (በረሃ)፤ የእግዚአብሔር ሕዝብ የሚፈተንበት ቦታ (2+14-15፤ ዘዳ. 8+1-3)።

ቍ. 3 ዲያቢሎስ፤ የግሪክ ቃል ሲሆን፣ በዕብራይስጥ ሰይጣን ይባላል፤ ሁለቱም ቃላት የሰው ተቃዋሚ፣ ከሳሽና ስም አጥፊ መሆኑን ያሳያሉ። ሰይጣን የሰውን ስም በእግዚአብሔር ፊት (ኢዮብ 1+6-12፤ 2+1-6)ና የእግዚአብሔርን ስም በሰው ፊት (ዘፍ. 3+4-5) ሊያጠፋ ይዋክራል፤ እዚህም «የእግዚአብሔር ልጅ ከሆንህ» በማለት

ስለ ልጅነት ጥርጥር ከመዘራት ጋር እግዚአብሔር ኢየሱስን በበረሃ እንዲጸድ በግድረግ ዉካኝ መሆኑን በአገብ (በአሸመር) ይናገራል።

ጥ. 4:8:10: 11:12፤ በእነዚህ ጥጥሮች የተጠቀሱትን ጥቅሶች ለማግኘት የመጽሐፍ ቅዱስን የግርጌ ግስታወሻ ተመልከት።

ጥ. 15 ምክራባቸው፤ በየስፍራው የሚገኝ የአይሁድ ጸሎት ቤት፤ ለትምህርት ቤትና ለሕዝብ ግንብራዊ አገልግሎት ይጠቀሙበት ነበር።

ሳምንት 4 ቅዳሜ

ሉቃስ 4:16-30

መግቢያ፤ ኢየሱስ ሰይጣንን ካሸነፈ በኋላ ወደ ይሁዳ (ዮሐ. 2:13-4:43) ና ወደ ገሊላ (ሉቃ. 4:14-15) ሄዶ አስተማረ። ሉቃስ ግን በገሊላ ምን እንደሆነ ሳይተርክ ኢየሱስ ካደገበት ከተማ ከናዝሬት እንዴት እንደ ተሰደደ ይነገረናል።

1. ኢየሱስ የኢሳይያስን 61:1-2 ትንቢት ጠቅሶ ፡- ሀ) ኃይሉን፣ ለ) አገልግሎቱን እንዴት ይገልጣል (ጥ. 16-21ን ከ3+22 እና 4+13-15 ጋር አያይዝ)? ሐ) አገልግሎቱን ግስተዋል የሚገባን በቀጥታ ነው ወይስ በመንፈሳዊ ምሳሌነት መልክ ነው (17-19)?

2. ኢየሱስ በሕይወትህ ምን ሠራለህ?

3. ሀ) ኢየሱስ የናዝሬትን ሕዝብ አስተሳሰብ በምን ሁኔታ ገለጠ (22-24)? ለ) የኤልያስና የኤልሳዕ ታሪኮች ይህን እንዴት ይደግፋሉ (25-27)?

4. በምክራብ የነበረው ሕዝብ ለምን ተናደደ (ጥ. 28-30ን ከ20-22 ጋር አነጻጽርና ግስታወሻን ተመልከት)።

5. ሰዎች ዛሬ ወንጌልን ሲሰሙ ለምን አይደሰቱም?

ጥ. 22 የጥሪ ልጅ፤ 3+23 ተጠ።

ጥ. 26 ሲደና፤ የበዓል ባዕድ አምልኮ የተሞላበት፣ ከእስራኤል በስተ ሰሜን የነበረ መንግሥት።

ጥ. 27 ሶርያዊው ገፅግገ፤ እንደ ሰራጥታ መበለት የእስራኤል ሰው አልነበረም፣ ነገር ግን እግዚአብሔር ሕዝቡን ትቶ እነርሱን መባረክ መረጠ።

ሳምንት 5 እሑድ

መዝሙር 5

መግቢያ፤ ይህ መዝሙር የአራተኛው መዝሙር ተከታይ ሊሆን ይችላል።

1. ዳዊት፣ ሀ) መቼ፣ ለ) በምን ዓይነት ስሜት፣ ሐ) ከምን ተስፋ ጋር ጸለየ (ጥ. 1-3 እና ግስታወሻውን ተመልከት)?

2. ከቱ አድራጊዎችና ዳዊት በእግዚአብሔር ፊት ሲቆሙ ምን እንደሚመስሉ አነጻጽር (4-8)።

3. ከቱ አድራጊዎችና ታማኞች በሰዎች መካከል ሲኖሩ ምን ዓይነት መልክ እንዳላቸው አስተውል (9-12)።

4. የዘፀትር ጸሎትህን ከዳዊት ጸሎት ጋር አስተያይ።

ጥ. 3 አጠቃላይ ወይም መልሱን እጠባበቃለሁ።

1. በግብጽ ስሕተቱን ከሠራ በኋላ አብራም ተስፋ ወደ ተሰጠው (12+6) ወይስ እግዚአብሔርን በተለይ ወደ አመሰግነበት ስፍራ (12+8) ተመለሰ (ቍ. 1-4)?
2. ከስሕተትህ ከተመለስህ በኋላ ምን ታደርጋለህ?
3. አብራም እምነቱንና የዋህነቱን (ገርነቱን) እንዴት አሳየ (5-13)?
4. የሉጥ ስህተት ምን ነበረ (10-13)? ከመንፈሳዊና ከሥጋዊ ምኞትህ የትኛው ያመዝናል?
5. እግዚአብሔር በአብራም መደሰቱን እንዴት ገለጠ (14-17)?
6. እንደ አብራም መብትህን ለሌላ ሰው አሳልፎ በመስጠት ምን በረከት ተቀብለሃል? ማቴ. 5+5ን ተመ.።

ቍ. 14-18፡ አብራም በእምነት የመረጠውን ሕይወት አሁን በውን ግዮት ቻለ (ዕብ. 11+9)።

ሳምንት 5 ረቡዕ

አራት ዘፍጥረት 14

1. ሉጥ እንዴት ተግረከ (ቍ. 1-12)? ሲያዝና ሲፈታ ምን እንደተሰማው ገምት?
2. ቍ. 13-16 ስለ አብራም፡ ሀ) ቤተሰብ፡ ለ) ጉረቤቶች፡ ሐ) ጠባይ ምን ይገልጣል?
3. መልክ ጺደቅ እንዴት ያለ ካሕን ነበረ (17-20)?
4. አብራም የመልክ ጺደቅን ከህጎች እንዴት አከበረ (20)?
5. አብራም ከአገሩ ሰዎች ጋር በአካሔዱ ጥበቡን እንዴት አሳየ (21-24)?
6. ከጎደኞችህ፡ ከቤተሰቦችህና ከሃይማኖት መሪዎች ጋር ምን ዓይነት መግባባት አለህ?

ቍ. 18 ላሌም! የኢየሩሳሌም አጭር ስም (መዝ. 75(76)+2)።

መልክ ጺደቅ! እግዚአብሔርን ለግወቅና ለግገልገል እንዴት እንደ በቃ አልተገለጠም። ለመረሕ ከህጎች ምላሌ ሲሆን፡ ታላቅነቱ የሚታየው ወሰን በሌለው ሹመቱ፡ ንጉሥና ካህን በመሆኑ ወይም በግዕረጉ ነው (መዝ. 109(110)+41 ዕብ. 6+20 | 7+1-3)።

ካህን! ቃሉ በመጽሐፍ ቅዱስ ለመጀመሪያ ጊዜ በዚህ ክፍል ይገኛል።

ቍ. 23-24፡ አብራም መብቱን ይተዋል። ከ13+9 ጋር አገጽጽ።

ሳምንት 5 ሐሙስ

አራት ዘፍጥረት 15

መግቢያ! አብራም አራቱን ነገሥታት ድል ስለነግቸው በቀላቸውን ፈርቶ በመጠትም ቢሆን በቅሬታ መንፈስ የነበረ ይመስላል።

1. እግዚአብሔር አብራምን እንዴት አጽናናው (ቍ. 1)?
2. የአብራም ዋና ጭንቀትና የእግዚአብሔር መልስ ምንድን ናቸው (2-5)?
3. አብራም በእግዚአብሔር ዘንድ ተቀባይነትን እንዴት አገኘ (6)? አንተስ?

4. የአብራም ሌላው ሸክም ምን ነበር (8)? እግዚአብሔር ምን ተስፋ ሰጠውና በምን አኳኋን አረጋገጠለት (7-21)?

5. እግዚአብሔር ቃሉን እንዴት እያረጋገጠልህ ነው?

ፋ.6 አመግ፤ ጊዜአዊ ስሜት ሳይሆን ተስፋ የሚገኝበት ድሜ የሆነ የዘወትር እምነት ማለት ነው። በብሉይ ኪዳን ዘመንም ሆነ በአዲስ ኪዳን ጽድቅ ለሰው የሚቋጠረው በእምነት መንገድ ነውና ሐዋርያው ጳውሎስ የአብርሃምን እምነት ምሳሌ በማድረግ የጽድቅ መንገድ እምነት መሆኑን በሮም 4፡1-5 እና በገላ.3፡6-8 በሰፊው ያብራራል። ያዕቆብም ይህን ሐረግ ጠትሶ እውነተኛ እምነት በሥራ እንደሚገለጥ አበከር ያብራራል (ያዕ.2፡20-23)።

ፋ.10 በየሁለትም ከፈላቸው፤ ሐሳቡ ቃል ኪዳንን የማይፈጽም ምእመን እንደ ተከፈሉት እንስሳት የሚፈረድበት ይመስላል (ፋ.17፤ኤር.34፡18፡19)። እግዚአብሔር ቃል ኪዳን ሰጭ በመሆኑ ኪዳንን ያጸድቃል።

ፋ.16 የአሞራውያን ኃጢአት ገና አልተፈጸመምና፤ እግዚአብሔር ታጋሽ ነው። ነገር ግን የሰው ኃጢአት ከልክ በላይ ሊሆን በሰዎችና በሕዝቦች ላይ ይፈርዳል። ፍርዱ በጥፋት ውኃ እንደ ነበረው በተፈጥሮ አማካይነት፤ አደጋ በመጣል ወይም ኢያሱ ከነፃንን በጦርነት እንደ ያዘ ሁሉ በሰው አማካይነት ሊሆን ይችላል።

ሳምንት 5 ዓርብ

አራት ዘፍጥረት 16

መግቢያ፤ አብራም ከግዚአብሔር ትልቅ የተስፋ ቃልን ከተቀበለ በኋላ ትንሽ ቆይቶ እንደገና ከእምነት መንገድ ወጥቶ በሚስቱና በሌሎች ላይ ችግር ሲያመጣ እናያለን።

1. አብራምና ሦራ እግዚአብሔርን ለማስገደድ እንዴት ሞከሩ (ፋ.1-4)?
2. በቤተ ሰባቸው የነበረውን መለያየት በዓይነ ልቡናህ ተመልከት (4-6)።
3. አብራም ከግላፊነቱ እንዴት ሸሸ (2፡3፡5፡6)?
4. እግዚአብሔር እንደገና ለአብራም እስኪናገር ድረስ ስንት ዓመታት አለፉ (16፡16ን ከ17፡1 ጋር አነጻጽር)?
5. አለመታገስና የእምነት ጉድለት፤ ሀ) በሕይወትህ ምን ውጤት አመጣ? ለ) በቤተ ክርስቲያንህ በምን ይታያል?
6. እግዚአብሔር ለአጋር ምን አደረገ (6-15)? ይህስ ስለ እግዚአብሔር ባሕርይ ምን ይገልጣል?

ፋ.2፤ የሦራ ሐሳብ ከሌላ ሕዝብ ልማድ ጋር ተስማሚ ቢሆንም የእግዚአብሔርና የአማኝ መንገድ አልነበረም።

ፋ.11 እስማኤል፤ በዕብራይስጥ «እግዚአብሔር ይሰማል» ማለት ነው። ዐረቦችም እስማኤልን እንደ አባታቸው ይቋጥሩታል።

ሳምንት 5 ቅዳሜ

አራት ዘፍጥረት 17

መግቢያ፤ እግዚአብሔር ሰይጣን በሴት ዘር እንደሚሸነፍ ተናግሮ ነበር፤ ብዙ ዓመትም ቆይቶ ከአብርሃምና ከዘሩ ጋር ቃል ኪዳን ገባ።

1. እግዚአብሔር አልሻዳይ («ሁሉን የሚችል አምላክ») በሚለው ስም ለአብርሃም ራሱን የገለጠበት ምክንያት ምን ይመስላል?
2. * የዚህን ቃል ኪዳን፡ ሀ) ሰው፡ ለ) ተቀባዮች፡ ሐ) ተስፋው፡ መ) ምልክቱ፡ ሠ) ትእዛዛት ገለጥ (1-16:21)?
3. አዲሶቹ ስሞችና የቃል ኪዳን ምልክት ምን ገለጡ (5:15)?
4. በአብርሃም ሆኖ ገና ምን ትሬታ ነበረ(17-18)? እግዚአብሔር ምን መልስ ሰጠው (19-21)?
5. አብርሃም የቃል ኪዳን ተቀባይ በመሆኑ ገብረነትን እንዴት ፈጸመ (22-27)?
6. እንተ ከእግዚአብሔር ምን ተስፋ ተቀበለሃል? የቃል ኪዳን ምልክት አለህ? ቃል ኪዳኑን በምን ሁኔታ በመፈጸም ላይ ትገኛለህ (ፋ.2:11-12፤ ገላ.3:16:27-29 ተመልከት)።

ፋ.5 አባራጥ! «ትልቅ አባት» ግለት ሲሆን አብርሃም «የቤቱ ሕዝብ አባት» ግለት ነው። በእነዚህ ሕዝቦች መካከል ምድያውያን (25:2)፣ እስግኤላውያን (25:12-16)፣ ኤዶግውያን (የኋላው ዘር፤ 36:31)፣ እስራኤላውያንና የዚህ ክርስቲያን አባት ይኾናሉ (ሮሞ 4:16-17)።

ፋ.10 ይገረዝ! ገዢነት በቤቱ ሕዝብ የተለመደ ነበር፣ ነገር ግን በአብርሃምና በዘሩ ልዩ ትርጉም ተሰጠው፣ ይኸውም የእግዚአብሔር የተሰጠ ቃል ሁሉ ከአብርሃም ከሚገኘው በገደህ ዘር እንደሚፈጸም ነው፤ ይህ በጌታችን በኢየሱስ ክርስቶስ ተፈጻሚላል (3:15፤ ዮሐ.8:56፤ ገላ.3:16)።

ፋ.15 ምረጥ! «ልዕልቲ» ግለት ሲሆን ግሪ «ልዕልት» ግለት ነው። እንደ አብርሃም የእያንተ ትግል ነበራትና የሰዎች ለውጥ በእያንተ ያገኘውን ታላትነት ያሳያል (ዕብ.11:11)።

ባምንት 6 እሑድ

መዝሙር 6

1. ለዳዊት ሥቃይ ምክንያት የሆኑት ልዩ ልዩ ነገሮች ምንድን ነበሩ (ፋ.1-3:5-7)?
2. ሀ) በሥቃይ ጊዜ ዳዊት ወደ ግን ዞረ (1)? ለ) አንተስ?
3. ሀ) ፋ.8-10 ከመጀመሪያው ክፍል (1-7) በምን ይለያል? ለ) ለምን?
4. «እግዚአብሔር ይሉቴን ተቀበለ» የሚለውን ሐሳብ በምን ታረጋግጣለህ?

አርጋስት! በወገኖቻችሁ ስለ ስምዝተኛው! ምናልባት የመዝሙሩ ዜግ ለዘንተኛ ድምፅ እንደ ተመደበ ያመለክታል።

ፋ.5 በሰለልሃ! ሙታን የሚገኙበትን ቦታ ያመለክታል። ዳዊት ስለ ሙታን የዘላለም ሁኔታ አላስተግረዋል፤ ነገር ግን በምድር ላይ ከሚኖሩት ሕያዥ ጋር እግዚአብሔርን ግብረኝ እንደግድችሉ አላሳለፈ።

ባምንት 6 ሰኞ

ኢሪት አፍጥረት 18

1. እግዚአብሔር ራሱን ለአብርሃም እንዴት ገለጠ? ምስቱ ሰዎች እንግን ነበሩ (18:1-2:22፤ 19:1፤ ዕብ.13:2)?

2. ስለ እንግዳ አባባል ከአብርሃም ተግባር ምን ሙሉም አርአያ ታገኛለህ (፳. 1-16)?
3. ግራ የእግዚአብሔርን የተስፋ ቃል በምን አኳኋን ተተበለች (9-15)? ለምን?
4. አብርሃም ለሰዶም ሲያግልድ ምን ምክንያት አቀረበ (23-25)?
5. አብርሃም ምልጃውን እንዳያደርጉ የገፋፋው ምን ነበር (26-32)?
6. ስትጸልይ ምን ምክንያት ታቀርባለህ? በጋላ ስግዚት እንድትጸልይ ምን ዓይነት ነገሮች ይገፋፋሃል?

፳. 16 ሰዶም! ሎፕና ቤተ ሰቡ ይኖሩበት የነበረ ከተማ (14: 12)።

፳. 17-19! አብርሃም እግዚአብሔርንና የእግዚአብሔርን አወራር በይበልጥ ግዑዝ ያስፈልገው ነበር። በምልጃው የራሱን ሐሳብ ከእግዚአብሔር ዕትድ ጋር ለማስተካከል በቃ እንጂ የእግዚአብሔርን ዕትድ ለመለወጥ አልቻለም።

ሳምንት 6 ግክለኛ

አራት ዩናይትድ 19

1. ይህ ምዕራፍ፣ ሀ) በሰው ልብ ስለ ተደበቀው ክፋት (፳. 4-9)፣ ለ) ስለ እግዚአብሔር ፍርድ (13: 15: 17: 21: 22: 24: 25: 28) ምን ይገልጻል?
2. ሎፕ፣ ሀ) በሰዶም ሁኔታው (1: 9)፣ ለ) የምስክርነቱ ውጤት (14)፣ ሐ) ወላዋይነቱ (16: 20)፣ መ) የቤተ ሰቡ መጨረሻ (26: 30-38) እንዴት ነበረ?
3. ሎፕ በሰዶም በመኖሩ፣ ሀ) ለከተማው፣ ለ) ለቤተ ሰቡ (16)፣ ሐ) ለራሱ (29) ምን ማድረግ ቻለ?
4. ሌሎች ሰዎች እምነትህን ያከብራሉን? ምስክርነትህን ይቀበላሉን? ለምን?

5. የአብርሃም ጸሎት ሙሉ እንዴት ነበረ (18+22-33! 19+27-29)?

ጥ. 1 ሉተ በሰዶም በር ተተም ነበረ! ከከተማው ከድርቅ ስንጥ አንጻ ነበርና

ጥ. 4-9! የሙሴ ሕግ ስለዚህ ኃጢአት ጠገት ይገልጻል (ዘሌ. 18+22! 20+13)። የሰው ኃጢአት እየወጣ ሲፈጽ እግዚአብሔር ሰዎችን ለዚህ ዓይነት ወራሪ ሕይወት አላልፎ ይሰጣቸዋል (18+20! 19+13! ሕዝ. 16+48-50! ርም 1+26-27)።

ጥ. 7 ሉተ ... ወንድሞቼ ሆይ፥ ይህን ክፉ ነገር አታድርጉ! ይኃጢአታችሁ ምን እንኳን ቢጩት ምስክርነቱ ፍሪ ቢሰኝ (2ኢተ. 2+7-8)።

ጥ. 31-38! ዘተ. 25 የዚህን ገገኙት ውጤት ይገልጻል።

ሳምንት 6 ረቡዕ

አራት ዘፍጥረት 20

መግቢያ! በዚህ ታሪክ አብርሃም በ12+10-20 የተፈጸሙ ስሕተት እንደ ደገመ እናያለን! አብርሃም ብዙ ጊዜ በእምነት ከወረታ ወጪ ወደ ስህተትና ወደ አለማመን ሲገባ እንመለከታለን።

1. አብርሃም በዚህ ታሪክ ያደረገውን ስህተት ሁሉ ይርዝር።
2. እግዚአብሔር ሣራን በምን አኳኋን ጠበቃት (ጥ. 3: 7: 17-18)?
3. አንተ ስህተት ስትሠራ እግዚአብሔር ከሙራሪው ውጤት ሲጠበቅህ አይተሃልን?
4. ሀ) «የከፊል እውነት» ውጤት ምንድን ነው (2: 5: 13-14)?፥ ለ) ይህ ዓይነት አነጋገር ስለ ተናጋሪው ምን ያሳያል (11)?
5. በዚህ ታሪክ ከአብርሃምና ከአቢግሌክ ግን ጥሩ ጠባይ አሳየ? አንዳንድ ጊዜ ከአማኞች አካሄድ ይልቅ ያላመኑት ለምን ይሻላሉ?

ሳምንት 6 ሐሙስ

አራት ዘፍጥረት 21

1. በሰው ሊፈጸም የማይቻለው እግዚአብሔር ግን የፈጸመው የተስፋ ታል የትኛው ነው? አብርሃምና ሣራ ምስጋናቸውንና ደስታቸውን እንዴት ገለጡ (ጥ. 1-8)?
2. በሕይወትህ እግዚአብሔር «የማይቻለውን» ነገር ሲፈጽምህ አይተሃልን?
3. ሣራ ምን፥ ሀ) ትክክል ነገር ታይቶላት ነበር (8-13)?፥ ለ) በምን ላይ ተሳሳተች?
4. አብርሃም አጋርንና እስግኤልን በምን አኳኋን ረዳቸው (13-21)?
5. አብርሃምና አቢግሌክ ስለ ቢርሳቤህ ውኃ ጉድጓድ እያንዳንዳቸው ስምምነት ላይ ለመድረስ የቻሉት በምን በኩል ነበር (22-34)?

ጥ. 1-2 እግዚአብሔር እንደ ተናገረው ... እንደ ተናገረው ... በተናገረው ወራት! አብርሃምና ሣራ ልጅን ለመውለድ በነበረችው ከፍተኛ ጉንጥ፥ ብስጭትና አለማመን ገብቷቸው ነበር። በእነርሱ ሁኔታና በእግዚአብሔር የተስፋ ታል አፈጻጸም መካከል መራራቅ ይታያል (16+1-6! 18+9-15)። የተስፋ ታሉ ከተሰማቸው 15 ዓመት አልፎ ነበርና።

ፋ.9 ሲስት (ይግደት ነር)፤ ያኛ ያር። በትክክል ምን እንዳደረገ ገልጥ አይደለም (ገላ.4:29-30)።

ፋ.12 ይደሰሩት ዘር ይጠራላልና አብርሃም ራሱን የነበረበት የተሰጠው ታላቅ የተስፋ ታላ የግረጃው በእግዚአብሔር በተሰጠውና በተመረጠው ዘር እንጂ ይሥጋዊው ዘር አለውም፤ ነር (ሮፍ 9:7)።

ፋ.13 ሕዝቡ አደርገዋል፤ ዘር፤ ነውና፤ ይህ በተስፋ ታላ በኩል ሳይሆን በሥጋዊ በኩል ቆኝ ነር። ገራ ግን ለአጋርና ለሕገቱ ለእስግኤል ምንም ዓይነት ርኅራኄ አልነበረችም፤ ይህም የእስራኤል ሕዝቡ እንደ ገራ የእስግኤልን ዘር በሙንቱ ጠላት አደረገው (ሙ.82(83)+1-6)።

ባምንት 6 ገርቢ

አሪት ዘፍጥረት 22

መዝሊክ፤ ከብዙ ችግር ይገባና ይባዛል የእምነት ትግል የተገኘው ይስሐቅ ወደ አሥራ አምስት ዓመት ገደግ ደረሰ፤ አባቱ አብርሃም ልጁን የግደደው ሲሆን የተሰጠው የተስፋ ታላ ዑሉ በዚህ ልጅ አግካይነት እንደሚፈጸም ያውቅ ነበርና የሕይወት ተስፋ ያረፈው በእርሱ ላይ ነበረ። በዚህ ምዕራፍ አብርሃም የኛውን የእምነትን ፈተና እንዴት እንዳለፈ እናያለን።

1. አብርሃም ለእግዚአብሔር ሲታዘዝ ያደረገውን እርምጃ ሁሉ ዘርዘር (ፋ.1-10)።
2. አብርሃም፤ ሀ) ለአገልጋዮቹ (5፤ ሐ.11+17-19)፤ ለ) ለይስሐቅ (7-8) ሲናገር እምነቱን እንዴት ገለጠ?
3. እግዚአብሔር የአብርሃምን «ሥጥዕት» ለምን አልተቀበለም (11-18)?
4. እግዚአብሔር ሲፈትገህ ዓላማው ምንድን ነው (12)?

ፋ.1 እጉዞ ኤፌሲና አብርሃምን ፈተኑ፤ እግዚአብሔር ሰውን የግረጃነው ለመልካም ነው፤ ግለት ወደ ተሻለና ወደ ሳይኛው መንፈሳዊ ደረጃ እንዲያልፍ፤ ወይም ለአዲስ አገልግሎት ወገኛ እንዲሆን ነው።

ፋ.2 ጥሪያ ምድር፤ በኢየሩሳሌም አካባቢ ያለው አገር የጥንት ስም።

ፋ.5 ወደዚያ ሄደን ... እንመለከት፤ አብርሃም ልጁን ቢሞጥ እግዚአብሔር ልጁን ከሙታን እንደሚያስገኝው ያመነ ይመስላል (ሐ.11+19)።

ፋ.18 ... ታሌን ሰምተላልና፤ እግዚአብሔር የ12+3ን የተስፋ ታላ ደገመ። ከ30 ግሙታት በፊት አብርሃም በእምነት በእግዚአብሔር ፊት ጸድቆ ነበር (15+6)፤ ነገር ግን እውነተኛ እምነት ያለ ተግባር እውን ሊሆን አይችልምና በዚህ ታሪክ የአብርሃም እምነትና ሙታዘዝ ሲገለጥና ሲፈጸም በሰዎች ፊት እንደጸደቀ ተረጋግጦ (ያዕ.2+21:22)።

ባምንት 6 ትዳጊ

አሪት ዘፍጥረት 23

መዝሊክ፤ አብርሃም ምንም እንኳን ሀብታምና ኃያል ሰው ቢሆን በከነዓን አገር ገና ስደተኛ ነበረና ምንም ርስት አልነበረውም።

1. የግራን የሕይወት ታሪክ ስታሰብ ምን መልካም አርአያ ታገኛለህ (ሐ.11+11-13፤ 1ጴጥ.3+5-6)?

2. አብርሃም የጦታበር ቦታ ለግራ በገጸ ለጦተበል ፈታደኛ ያልሆነው በምን ምክንያት ይመስላል (6:11:17-18)?
3. አብርሃም ከከነዓን ሰዎች ጋር በምን እኳኋን ይገባ ነበረ (3:6:7:12:17:18:20)?
4. ከዚህ ታሪክ ስለ አብርሃም ጠባይ ምን ትግራለህ? በዚህ ነገር የራስህን ጠባይ ከአብርሃም ጋር እንዳጽር።
5. በበታችነት ስሜት (እኔ ከሰው ሁሉ ያነሰሁ ነኝ የሚል አጉል ስሜት) ና በልባዊ ትሕትና መካከል ምን ልዩነት አለ?
6. እንተ ስለምትቀበርበት ቦታ ታስባለህ? ለምን?

ቀ. 4 ስደተኛና ሙዳተኛ! አብርሃም በዚህ ሁኔታ ሆኖ መሬት ሊይዝ መብት አልነበረውምና የአገሩ (የከነዓን) ሰዎች በዚህ ሁኔታ እንዲቀር የፈለጉ ይመስላል (6)። ሆኖም አብርሃምን በአካሌዱ ስላከበሩት በመጨረሻ መሬት እንዲሸጥለት ፈቀዱ (15)። በዚህ ቦታ አብርሃምና ግራ፣ ይስሐትና ርብታ፣ ያዕቆብና ልያ (49:29-33) በጦተበራቸው ዙሪያ ለመደራት ምድሩን እንደሚወርስ ይህ ቦታ ትልቅ የተሰጠ ስሜት ጥቅምታዊ ሆነ።

ባምንት 7 እሑድ

መዝሙር 7

መዝሙር! ይህ ሙዳጦር የእስራኤል ገጥሥ ባሕል ዳዊትን ባሳደደበት ወቅት የተጻፈ ባይሆን አይቀርም። በድር የመጽሐፍ ቅዱስ ትርጉም በንዑስ ርእሰነት ከተመለከተው ውስጥ ኩዝ ከብንያም ወገን መሆኑ ከጦታውቁ በቀር ሌላ ግብራሪያ የለም።

1. ዳዊት እንዲፈረድለት እግዚአብሔርን በምን መሠረት ለመነ (ቀ. 1-10)?
2. የእግዚአብሔር ፍርድ በክፉዎች ላይ በምን ዓይነት ሁለት መንገዶች ይፈጸምባቸዋል (11-13:14-16)?
3. ዳዊት በምን ምክንያት እግዚአብሔርን አመሰግነ (17)?
4. እንተ ስደት ቢደርስብህ ከዚህ ሙዳጦር ምን መጽናኛ ታገኛለህ?

ቀ. 6-9! ዳዊት ስለ ግል ሁኔታው ሲያሰላሰል ሐሳቡ ወደ እግዚአብሔርና ወደ አሕዛብ ፍርድ በመሔዱ ራሱን አጽናኛ።

ቀ. 7 ወደ ከፍታ ተመለሰ (በጣይም ሆኑ ገጥሥ)።

ቀ. 11 ሁሉ ጊዜ አይቋጣም! ግለቱ እግዚአብሔር ከታላቅ ደድት ባሕርይው የተነሣ ከሰዎች ጋር ተስጥቶ ለመኖር ሲል ባሕርይው ተለዋጥፎ ድንገተኛ አይደለም! ተጣውሞ የደድቅ ተጣ እንጂ እንገዳ ደራሽ አይደለም (ርዎ 1:18-19)።

ባምንት 7 ሰኞ

ኦሪት ዘፍጥረት 24

መዝሙር! ይህ ምዕራፍ ረጅም ታሪክ ስለሚይዝ መጀመሪያ ጥያቄዎችን በኋላም ታሪኩን አንድ ጊዜ ካከብህ በኋላ መልሶችን ጻፍ።

1. ሀ) በዚህ ወቅት አብርሃም ለይስሐት ሚስት እንዲፈልግ ምን ተስተሰው (ቀ. 1:67)? ለ) አብርሃም ለይስሐት ሚስት ሲፈልግ በምን መሠረታዊ መመሪያዎች ተጠቀመ (2-10)?

2. * የአብርሃምን አገልጋይ፡ሀ) ታማኝነት (12:14:27)፤ ለ) መንፈሳዊነት (26:52)፤ ሐ) ቂራጥነት (33:56) ከራስህ አካሄድ ጋር እንጸጽር።

3. የእግዚአብሔርን ፈቃድ ለማወቅ የአብርሃም አገልጋይ እንደጸለየ (12-14) ጸልየህ ታውቃለህን? ለምን?

4. በዚህ ታሪክ ስለ፡ ሀ) ርብቃ (በተለይ ቍ. 15-20:28:56-59: 64: 65)፤ ለ) ይስሐቅ (62-66) ምን ታስተውላለህ?

ቍ. 2 ሉሌውን (አገልጋዩን)፤ ምናልባት ኤሊዝር (15+2-3)።

እጅህን ከጭኔ በታች አድርግ፤ ጉልበት ልጅን ከመውለድ ጋር እንደተሳሰረ ይታሰብ ነበርና መሐላው እጅግ ከባድ ሆነ (47+29)።

ቍ. 3-4፤ ጋብቻ በእግዚአብሔር ተከታዮች መካከል መፈጸም እንዳለበት ዘዴ. 7፡1-4 እና 1ቆሮ. 7፡39 ያረጋግጣሉ።

ቍ. 53፤ ለቤተሰብዎ ስጦታዎች ሲሰጡ ርብቃ ውሉን ላለመቀበል መብት ነበራት (57-58)።

ቍ. 65 መሸፈኛ (ሻሽ)፤ የመታጨት ወይም የጋብቻ ምልክት ነበረ።

ሳምንት 7 ግክሰኞች

ኦሪት ዘፍጥረት 25

1. ከዚህ ታሪክ ስለ ይስሐቅ ምን ትማራለህ (ቍ. 7-9:19-21:26)?

2. ከርብቃ ስለሚወለዱት ልጆች ምን ትንቢት ተሰጠ (23)?

3. ስለ፡ ሀ) ዓሳው፤ ለ) ያዕቆብ ምን ታስተውላለህ (27-34)?

4. ከእግዚአብሔር የተቀበልኸውን በረከት አቃለህ ታውቃለህን?

5. በቍጥር 23 የተገኘው ተስፋ የያዕቆብን አድራጉት ሊያጸድቅ የሚችል ይመስልሃልን? ከሌላ ሰው አንድ ነገር ለማግኘት ስትፈልግ ምን ታደርጋለህ?

6. * የአብርሃምን የሕይወት ታሪክ በድጋሚ መርምር፤ በዓለም ታሪክ ውስጥ ታላቅ ስፍራን ለምን ያዘ? ለሁላችን ምሳሌ ለምን ሆነ? ኢሳ. 41፡8፤ 51፡2፤ ገላ. 3፡9፤ ያዕ. 2፡21-24።

ቍ. 8-11፤ ስለ አብርሃም መቀበር ምዕራፍ 23 እና ማስታወሻ ተመ.። በስምምነት ያልኖሩ ልጆቹ አባታቸውን እንደቀበሩ ይታያል፤ በኋላም ዓሳውና ያዕቆብ አባታቸውን ይስሐቅን ቀበሩ (35፡29)።

ቍ. 21 መካን ነበረች፤ የአብርሃም፤ የይስሐቅና የያዕቆብ ሚስቶች (ግራ፡ ርብቃና ራሐል) ለብዙ ዓመታት መካኖች ሆነው ከቆዩ በኋላ ልጆችን ለመውለድ በቱ። ይስሐቅ ሲያገባ የ40 ዓመት ጉልማሳ ሲሆን፤ የመጀመሪያ ልጁ ሲወለድም የ60 ዓመት አዛውንት ነበር።

ቍ. 34 ብዙርናውን አቃለላት፤ ዓሳው በዙር በመሆኑ የአባቱን ሀብት ዐቢይ ድርሻ ለማግኘት ባለመብት ከመሆኑም በላይ ለዘሩ ለተሰጡት የተስፋ ታላት ወራሽ ነበረ፤ እርሱ ግን ብዙርናውን ናቀ። መጽሐፍ ቅዱስም በዓሳው ገድ የለሽነት ላይ ያተኮራል (ዕብ. 12፡16)። ሆኖም እግዚአብሔር በታናሽ ወንድሙ በያዕቆብ አካሄድ እንዳልተደሰተ በሕይወት ታሪኩ ላይ ይታያል፤ ለምሳሌ 27፡41-45፤ 32፡24-28።

መግቢያ፤ ይስሐቅ አባቱ በመደጋገም ሁለት ጊዜ የወራውን ስሕተት ሲፈጽም ይታያል (ም. 12 እና 20)።

1. እግዚአብሔር ለይስሐቅ ምን ተስፋ ሰጠ (ቱ. 1-5)? ለምን?
2. * በይስሐቅና በአቢግሌክ መካከል የነበረው ግንኙነት በምን ዓይነት አምስት ሁኔታዎች ላይ አለፈ (6-7፡8-11፡12-15፡ 16-22፡26-31)?
3. እንደ አቢግሌክ ያለ ሰው ተገናኝተህ ታውታለህ?
4. እግዚአብሔር ሁለተኛ ጊዜ ከተገለጠለት በኋላ ይስሐቅ በፊት ያላደረገውን አሁን ለምን አደረገ (25)?
5. በወላጆችህ የነበረውን ስሕተት እንዳትደገም ምን ግድረገ ያስፈልገዋል?
6. የተዳፊነትን መንፈሳዊያን «የውሃ ጉድጓዶች» እንደገና በ—ፎረር ላይ ትገኛለህ?

ቱ. 8 አቢግሌክ፤ አብርሃም ያውተው የአቢግሌክ ልጅ ወይም ተከታይ (20+2)።

ቱ. 18 አንዳንዶች አዲስ መንፈሳዊ ሥራ ለመጀመር፤ ሌሎች የተደረገውን ለመገልጥ ይጠራሉ። ይህንም ለግድረገ የሚያስፈልገው ጥረት ከአዲሱ መንፈሳዊ ሥራ ላያንስ ይችላል፤ ደግሞም በፊት ከነበረው በርካት የበለጠውን ሊያገኙ ይችላሉ (25፡32፤ ኤር. 6፡16)።

መግቢያ፤ ይስሐቅ በተስፋ ቃል ለአብርሃምና ለግራ የተወለደ፤ በመሥዋዕት ወቅት በግ የተተካለት፤ ርብቃን ያገባና የወደደ፤ ልጆችን በጸሎት ያገኘ፤ በብዙ ችግር የኖረና ከያዕቆብ ይልቅ ዓላውን የሚወድ ሰው ነበረ።

አባት ለበኩር ልጁ የሚሰጠው የመፈረሻው በራሱ ከፍ ያለውን ጥጋ ይይዝ ነበር። ዓላው በኩርናውን በመሸጡ የበኩር መብት አልነበረውም፤ አባቱ ይህን እንደሸጠ ላያውቅ ይችል ይሆናል፤ ነገር ግን «ታላቁም ለታናሹ ይገዛል» የሚለውን ትንቢት ሰምቶ የነበረ ይመስላል።

1. * ለዚህ ቤተሰብ መለያየት፤ ሀ) የይስሐቅ፤ ለ) የርብቃ ጉድለት ምን ነበረ (25፡27-28 ተመ.)? ይስሐቅ ሚስቱን ራሱ ረላ፤ ባለግገኙ ለትዳር ሕይወቱ መሳካት ወይም አለመሳካት ምን አስተዋጽኦ ያደረገ ይመስላል?
2. ሁሉም የ25፡23ን ትንቢት አውተው በከተሉ ኖሮ ምን ለውጥ ያመጣ ነበር?
3. የእግዚአብሔር ቃል በማይገባው ምክንያትና መገደብ በ—ረጸ— ውጪ ተምግ ሆነ (33፡34፡41-45)?
4. ይህ ታሪክ ስለ ይስሐቅ እምነት ምን ይገልጻል (27-29፡33፡39-40፤ ዕብ. 11፡ 9፡20)?
5. የያዕቆብ ሐሳብ በዚህ ጊዜ ስለ፤ ሀ)አባቱ፤ ለ)እናቱ፤ ሐ)ወንድሙ፤ መ)እግዚአብሔር (20) እንዴት ነበረ?

6. ከዚህ ታሪክ ቤተ ሰብህን በሥርዓት ለመመሥረት ምን መመሪያ ታገኛለህ?
በቤተ ሰብህ ውስጥ የተሻለ ሁኔታ እንዲፈጠር ዛሬ ምን ታደርጋለህ?

ጥ. 4 የጣረጠ ሙሴ ...፤ በዚህ ቤተ ሰብ ውስጥ ምን ከመጠን በላይ ስፍራ ይይዝ ነበር (25:27-30)።

፫. 20 አዎላክህ፤ ያዕቆብ «አዎላክ» ለግለት አልደረገም።

ጥ. 34-40 ዓላው ሙሴን በግታለሉ ያጣው በረከት አሁን ተሰግው (25:34፤ ሱዳ. 12:16:17)፤ የዓላው ሙሴ መናት የርብቃንና የያዕቆብን ተንኩል አላደረገምና እነርሱ በሕይወታቸው ዘመን ብዙ መከራን ተተበሉ።

ሳምንት 7 ዓርብ

አሪት ዘፍጥረት 28

1. ያዕቆብ ከአባቱ የሙሰናበቻ ቡራኪ ተተብሉ፤ እናቱን ትቶ ከቤት ሲወጣ፤ በቻውን ሲጓዝና ድንጋይ ተንተርሶ ሲተኛ ስሜቱ እንዴት እንደነበረ ገምት።
2. እግዚአብሔር ለያዕቆብ ራሱን እንዴት ገለጠ (ጥ. 10-13)? ምንሰ አለው (14-15)?
3. ያዕቆብ፤ ሀ)ከእንትልፋ ሲነቃ ምን አለ (16-17)፤ ለ)ሲነሣ ምን አደረገ (18-22)?
4. በሕይወትህ ዘመን ወደ አንድ «ቤቲል» ደርሰህ ታውቃለህን? ምን ሆነ?

ጥ. 2 ሂድ ... ግለትን አግባ፤ ይህሐት ራሱ ያላደረገውን ያዕቆብ እንዲያደርግ አዘዘው (24:3-4)።

ጥ. 12-17 እግዚአብሔር ያዕቆብን እንጂ ያዕቆብ እግዚአብሔርን አልፈለገም (ዘጸ. 32:9-10፤ ሉቃ. 19:10)።

፫. 19 ይቲል፤ የእግዚአብሔር (የኤል) ቤት ግለት ነው (17)።

ጥ. 20 እግዚአብሔር ከእኔ ጋር ቢሆን (ከእኔ ጋር ... ብትጠብቀኝ)፤ እንደ ፅጌራይስጥ አገላለጥ የያዕቆብ አነጋገር የእግዚአብሔርን የተሰፋ ቃል (15) ማመኑን ያሳያል።

ጥ. 22 ከአሥር እጅ አንዱን፤ ይህ በወጥ ፈቃዱ እንጂ በዚያ ጊዜ የአሥራት ሕግ አልነበረም (14:20)።

ሳምንት 7 ትዳግ

አሪት ዘፍጥረት 29

1. የላባን ጉበዝት ዘርዘር (13-15:19:22-29)።
2. የፈለገውን ነገር ለማግኘት ያዕቆብ ያደረገውን ጥረትና ኃይል ግለጥ (2:10:11:20:25-30)።
3. እግዚአብሔር በያዕቆብ አካሄድ አለመደሰቱን እንዴት ገለጠ (23-25:31)?
4. እግዚአብሔር በልዩ ልዩ ችግር ሲቀጣህ ለመንፈሳዊ እድገትህ መሆኑን አስተውለህ ታውቃለህን?
5. በእግዚህ አሥራ አራት ዓመታት፤ ሀ)የልያ፤ ለ) የራሐል ስሜት እንዴት እንደነበረ ገምት (12:16-18:20:22-35)።
6. የልያ መንፈሳዊ እድገት በምን ይታያል (31-35)?

ቱ.27 ይህችንም ሳምንት ፈጽሞ (የልያ ሠርግ ሰባት ቀን እስኪሞላ ድረስ ጠብቅ)፤ ከሠርጉ ገብዮ በኋላ፤ ራሱል ደግሞ የያዕቆብ ሚስት ሆነች። ለራሱል የሠርግ ገብዮ አልተደረገም፤ ያዕቆብ ግን ሌላ 7 ዓመታት ለእርሷ ሲል ማገልገል ገዴታ ሆነበት (30፤31፤41)።

ቱ.31 ልያ የተጠላች (ልያ የራሱልን ያህል እንዳልተወደደች)፤ የተጠላ ማለት ያዕቆብ ያነሰ ፍቅር አሳያት ለማለት ይቻላል፤ ሆኖም ልያ ይህ እንደ ጥላቻ ሊሰማት ይችላል ነበር (ዘዳ.21፤15-17፤ ሉቃ.14፤26)።

ሳምንት 8 አሁን

መዝሙር 8

1. የዳዊት አምላክ እንዴት ያለ ነው(ቱ.1-4፡9)?
2. በዓለም የሰው ደረጃ ምንድን ነው (4-8)? ዳዊት ይህን ሲያሰላስል ምን ይሰማው ነበር (9)?
3. ሀ) ከልጆችና ከሕፃናት አፍ ስለሚወጣ ምስጋና እግዚአብሔር እንዴት ያሰባል (21፡ግቴ.21፤14-16 ተመ.)? ፤ ለ)አንተስ?
4. ከዚህ መዝሙር እግዚአብሔርን ስለ ማምለክ ምን ትማራለህ?

ቱ.4 የሰው ልጅ፤ ሐረጉ የሰውን ጉስቶልናና (ከአፈር የተፈጠረ ነውና) ድካም ያሳስባል። ሆኖም ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስ ከሰው ጋር ራሱን አንድ አድርጎ ሲቋጥር በዚህ ስም ተጠቀመ (ሉቃ.19፤10)።

ቱ.5-6፤ ይህ ትንቢት ጌታችን ኢየሱስ ክርስቶስን የሚመለከት መሆኑ በአዲስ ኪዳን ይታያል (1ቱር.15፤25-27፤ ዕብ.2፤5-9)።

ሳምንት 8 ሰኞ

አሪት ዘፍጥረት 30

1. የአራቱን ሴቶች ስም ከነልጆቻቸው ጻፍ (29፤31-30፤24)። ከእነዚህ ሴቶች የጌታችን የኢየሱስ ክርስቶስ ቅድመ አያት የትኛይቱ ነበረች (ግቴ.1፤2-3)?
2. ልጆች በዚህ ቤተሰብ ሲያድጉ የነበረባቸውን ችግር ገምት።
3. ሀ)ያዕቆብ (ቱ.2)፤ ለ)ራሱል (6፡22-23)፤ ሐ)ልያ (18፡20)፤ መ)ላባ (27) የእግዚአብሔርን የበላይነትና ኃያልነት እንዴት ይገልጻሉ?
4. ያዕቆብ በቱ.33 ላይ የተናገረውን ከአድራጉ ጋር (37-42) አነጻጽር። በጥበብና በማታለል መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው?
5. ሰውን አታልለህ ታውቃለህን? ያታለልኸው ሰው ካለ አሁን ከዚህ ሰው ጋር ያለህ ግንኙነትና መግባባት እንዴት ነው?

ቱ.14 እኩይ፤ ለመስክ እንደሚረዳ ይታሰብ ነበር። ራሱል ከእግዚአብሔር ብቻ የሚገኘውን በገንድ ለማግኘት ጥከረች።

ቱ.37-39 ያዕቆብ የተጠቀመበት ዘዴ በዛሬ የሥነ ጥበብ እውቀት መወረት የለውም፤ ሆኖም እግዚአብሔር የያዕቆብን ሥራ በመባረክ ከላባ ኃይልና ተገኩል ጠበቀው (31፤41-42)።

መግቢያ፤ ያዕቆብ ከስድስት ዓመት በፊት ጀምሮ ወደ ከነዓን አገር መመለስ ፈልጎ ነበረ (30:25፤31:30)።

1. ያዕቆብ ወደ አገሩ ለመመለስ ጊዜው እንደደረሰ በምን ዓይነት ሦስት ምልክቶች አወቀ (ቶ. 1-3:14-16:30)?
2. ከአንድ ትልቅ ውሳኔ ላይ ከመድረስ በፊት የልብህ ምኞት፣ ሁኔታውና የእግዚአብሔር መንፈስ መሪነት (ቶ. 3:15) እስኪሰማው ድረስ ትቆያለህን?
3. ይህ ምዕራፍ ስለ ያዕቆብ፣ ሀ)ሥራ (6:36-41)፣ ለ)አባወራነት (4-5:16)፣ ሐ)የተፈጥሮ ጠባይ (17-22:31:44-45)፣ መ) ከእግዚአብሔር ጋር ስላለው ግንኙነት (7:9:11-13: 42:53) ምን ያሳያል?
4. ያዕቆብ ለምን «አምላኬ» አይልም? አንተ አምላኬ ግለት ትደፍራለህን? ለምን?
5. ላባ የተሰማው ምን ነበረ (26-28:43-44)? አምልኮቱ እንዴት ነበረ (30:53)?

ቶ. 19 ተራፈም (ጣዖቶች)፤ ከአምልኮት ሌላ እነዚህ ምስሎች የርስት መብትን ለራሱ አረጋገጠ (14-16)።

ቶ. 53 እንደ ላባ እስተላሳብ እያንዳንዱ ራሱ በሚታመንበት አምላክ ስም መግል ነበረበት (ኢያሱ 24:2)።

መግቢያ፤ ያዕቆብ እግዚአብሔር መጀመሪያ ወደ ተገለጠለት ወደ ቤቴል ለመድረስ ዓላው በነበረበት አገር በሴይር ምድር (በኤዶም) በኩል ግለፍ አያስፈልገውም ነበር (ካርታውን ተመልከት)። ሆኖም ከወንድሙ ጋር ሳይታረቅ በሥጋዊም ሆነ በመንፈሳዊ በኩል በሰላም በትውልድ አገሩ መኖር እንደግይቸል ተረድቶ ነበር (31:3)። ከዚህም በላይ ያዕቆብ ወደ አገሩ ሳይገባ በአዲስ መንገድ ከእግዚአብሔር ጋር እንዲገናኝ እስፈላጊ ነበር።

1. ያዕቆብ ከወንድሙ ከዓላው ጋር ከመገናኘቱ በፊት ምን አደረገ (ቶ. 3-20)?
2. ሀ)ያዕቆብ ሲጸልይ ምን ምክንያት አቀረበ (9-12)?፣ ለ) በጸሎቱ ምን ጉድለት ነበረ?፣ ሐ) የያዕቆብ ተስፋ ያረፈው በራሱ ብልሃት ነበረን?፣ መ) ወይስ በእግዚአብሔርና በቃሉ?፣ ሠ) የልብ ሰላምስ ነበረውን? ለምን?
3. ስትጸልይ ሰላም የሚገነጠፍ ፍርሃት የሚገባህ በምን ምክንያት ነው?
4. እግዚአብሔር በያዕቆብ አለመደሰቱን እንዴት ገለጠ (24-25)?
5. እግዚአብሔር ያዕቆብን መባረክ ዕቅዱ እንደሆነ እንዴት አሳየው (1:24-30)?

6. ከእግዚአብሔር ጋር ምን ዓይነት ትግል ገጥመህ ታውቃለህ? ውጤቱ ምን ነበረ?

ቍ. 1 መናናይም (መሕናይም)፤ ሁለት ሰፈሮች፤ ግለትም የእግዚአብሔር ሠራዊት ሰፈርና የያዕቆብ ሰፈር በአንድነት።

ቍ. 7 እጅግ ፈርቶ ተጨነቀ፤ ይህ የፈተኛው ተንኩልና የእምነቱ ጉድለት ውጤት ነበረ (ማር. 4፡40፤ ኢሳ. 26፡3)።

ቍ. 24 ለብቻው ቀረ፤ በልቡ ሰላም አልነበረውምና ከእግዚአብሔር ጋር ለመገናኘት ጊዜ ሰጠ።

አንድ ሰውም ... ይታገለው ነበር፤ «ሰው» በአንቀጹ መንፈስ መሠረት መልአክን ወይም እግዚአብሔር ራሱን ሊያመለክት ይችላል (28፡30፤ 18፡13፤ 19፡1፤ ሆሴ12፡4-5)። በመንፈሳዊ በኩል ትግሉ በያዕቆብ ልብ ነበረና ሥጋዊው ትግል ከመንፈሳዊው ጋር ጎን ለጎን ይሄድ ነበር። ያዕቆብ የእግዚአብሔርን በረከት ለመቀበል በልቡ መዋረድና መታደስ ነበረበት። ሰው በረከትን የሚቀበለው ድካሙ ተሰምቶትና በድካሙ ውስጥ እስከ መጨረሻው ሲታገል ነው (ሆሴ12፡3-6)።

ሳምንት 8 ሐሙስ

አሪት ዘፍጥረት 33

መግቢያ፤ አብርሃምና ሣራ አዲስ ስሞችን ከተቀበሉ በኋላ በእነዚህ ስሞች ሁሉ ጊዜ ይጠሩ ነበር። ያዕቆብ ግን አዲስ ስሙን ከተቀበለ በኋላ በ5ቱ የአሪት መጻሕፍት 70 ጊዜ ያዕቆብ፣ 40 ጊዜ እስራኤል ተብሎ ተጠሮቶአል። አብርሃምና ሣራ የተጠሩባቸው ስሞች በእግዚአብሔር እቅድ ሁኔታቸውን ሲገልጡ፣ እስራኤል የሚለው ስም ግን ጠባዩን ያመለክታልና የያዕቆብ የለውጥ ትግል ተከታታይ እንደነበረ ያሳያል።

1. የዒሳውንና የያዕቆብን መገናኘት ከፈተኛው መለያየታቸው (27፡41) ጋር አነጻጽር።

2. ከተለያዩ ስንት ዓመታት አልፈው ነበር (31፡38)?

3. ከዚህ ታሪክ ስለ ዕርቅ መንገድ ምን ትማራለህ? ዛሬ ዕርቅ እንዲገኝ ምን ማድረግ ትችላለህ?

4. በመሠዊያ ስም (20) ምን አዲስ ነገር ይታያል (ከ32፡9 ጋር አነጻጽር)?

5. * ያዕቆብ በአዲሱ ስም መንፈስ መሠረት አንዳልተራመደ በምን ሁለት ነገር ይታያል (ቍ. 147 ከቍ. 17 ጋር፤ ቍ. 17-19 ከ28፡22ና 31፡13 ጋር አነጻጽር)?

6. አንተ የእስራኤልን አምላክ ስታመልክ አርጌው ሕይወት እንደ ያዕቆብ ምን ያህል ወደ ኋላ ይጉትትሃል?

ቍ. 17 ሱኮት፤ ከያቦቅ ወንዝ በስተ ደቡብና ከዮርዳኖስ ወንዝ በስተ ምሥራቅ የነበረ ሰፈር፤ ሱኮት በተስፋ ቃል አገር ውስጥ አልነበረም።

ቍ. 18 ሴኪም፤ በተስፋ ቃል አገር ውስጥ ቢሆንም ወደ ቤቴልና ወደ ደቡብ አገር ለመሄድ ታገዘ ነበረ።

መግቢያ፤ ያዕቆብ ለጥቂት ዓመታት በሱኮትና በሴኬም ቆይቶ በኋላም በሴኬም ችግር ደረሰበትና ቤቴል ደረሰ።

1. * ሀ)የዲና (ፋ.1)፥ ለ)የሴኬም (2-4፡12)፥ ሐ)የኤጥር (21-23)፥ መ)የያዕቆብ (5፡30)፥ ሠ)የያዕቆብ ልጆች (7፡31) ጥና ዓላማዎች ምን ነበሩ?
2. ከዚህ ታሪክ ስለ ያዕቆብ ልጆች ምን ትማራለህ (13-17፡25-29)?
3. በያዕቆብ አባወራነት ምን ጉድለት ይታይሃል (1፡5፡13፡30)?
4. ያዕቆብ በእነዚህ ዓመታት ወደ ኋላ ካፈገፈገ በኋላ እግዚአብሔር ጥሪውን እንዴት አደሰ (35፡1፡5፡9-13)?
5. ያዕቆብ የገባውን ቃል እንዴት ፈጸመ (28፡20-22፤35፡2-4፡14-15)?
6. እግዚአብሔር ጥሪህን እንዲያድስ አስፈላጊ ሆኖአል? ለምን?

35+8 የርብቃ ሞግዚት ዲበራ፤ ርብቃንና ቤተ ሰብዋን ቢያንስ ለ125 ዓመታት አገልግላ ነበር (24፡59)።

አሉንባኩት፤ «የለቅሶ ወርካ» ግለት ነው።

35+10 ያዕቆብ ... እስራኤል፤ ከዱሮ ስሙ ጋር የተያያዘው ጠባዩ በአካሌዱ የተመሰከረ ነበርና አዲስ ስሙ እንዲረጋገጥለት አስፈላጊ ሆነ። እንደዚሁም ኢየሱስ ለጲጥሮስ ስሙን አረጋገጠለት (ዮሐ.1፡42-43፤ ማቴ.16፡17-18)።

35+15 ቤቴል፤ ያዕቆብ በፊት ስፍራውን ቤቴል ብሎ ጠርቶት ነበር (28፡19)። ቀደም ሲል እግዚአብሔር በዚያ ቦታ በሕልም ታይቶት ነበር፤ አሁንም ከፍ ባለ ሁኔታ እግዚአብሔርን ሊያውቅ ቻለ።

1. ከዲበራ ሞት ሌላ (35+8) ያዕቆብን ምን አሳዘነው (35፡19፡22፡28፡29)?
2. ምን መጽናኛ ነበረው (35፡18)?
3. የምትወደው ሰው ሲሞት ምን መጽናኛ አለህ?
4. ሀ)በዔሳውና በያዕቆብ እንደዚሁም በዝርያዎቻቸው መካከል ምን ልዩነት ነበረ (25፡23፡34፤27፡27-29፡39-40፤35፡22-26፤36፡1-43)? ለ) እነዚህ ዝርያዎች የቀድሞ አባቶቻቸውን ጠባይ፤ እምነትና መድረሻ ምን ያህል ወረሱ (ዕብ.12፡17፤ሚሊ.1፡2-4፤ሮም 9፡10-13)?
5. ዛሬ የምታደርገው ማንኛውም ነገር ለረጅም ጊዜ በሌሎች ላይ ለውጥ ሊያመጣ እንደሚችል ስታስላስል ኃጢአትን ከመሥራት ምን ያህል ይገታሃል?

35+18 ብንያም፤ የቀኝ እጅ ልጅ ግለት ይመስላል።

35+22 በሮቤል ላይ የደረሰው ፍርድ በ49፡3-4 ተገልጦአል።

36+1-36 የኦሪት ጸሓፊ የያዕቆብንና የዘሩን ታሪክ ሳይከተል አስቀድሞ የዔሳውንና የዘርቹን ታሪክ በአጭሩ ዘግቧል።

36:31-39 ከሌዎ ሃገሥታት አንዱ እንኳን በልጁ አልተተካም።

ባምንት 9 አሐድ

መዝሙር 9:1-20

መግቢያ! እግዚአብሔር የዳዊትን መንግሥት በዙሪያው ከግረግሩ አሕዛብ ስለ መወተዝ ዳዊት ለእግዚአብሔር የምስጋና መዝሙር አቀረበ።

1. ዳዊት እግዚአብሔርን ለግመስገን ምን ምክንያቶችን አቀረበ (1:2:3-6:7-10:11-12:16: 18)?
2. በቅርቡ በሕይወትህ እግዚአብሔርን ለግመስገን ያስቻለህ ምን ድል አለህ?
3. ሀዘዳዊት ጠላቶች ወደፊት ችግር እንደሚያስነሡበት በምን ይታያል (13)?
 ለ) እግዚአብሔርን በጠላቶቹ ላይ እንዲፈርድባቸው ለምን ይጠይቀዋል (14:19:20)?
4. እንተ የእግዚአብሔርን ስም እንደምታስከብር በምን ይገለጣል?

በ—ትላሊገነ «የወንድ ልጅ ሞት» ግለት ነው። ምናልባት የግጠተምበትን የዜግ ስም ያመለክታል።

ተ. 14 በደጥን ልጅ! ኢየሩሳሌም ግለት ነው።

ተ. 17 የሙዚ.6 ግስታወሻን ተሙ።

ትንቢተ አሞጽ

ከንጉሥ ሰሎሞን ሞት በኋላ ከእስራኤል ሃገሮች አሥሩ በሰሎሞን ልጅ በርብዓም ላይ በግሙጽ ብዙ ጊዜ በሙጽሐፍ ቅዱስ እስራኤል ተብሎ የሚታወቀውን የሰሜን መንግሥት መሠረቱ። የይሁዳና የብንያም ሃገሮች ግን ለዳዊት ሥርወ-መንግሥት ታግኞች በመሆን «ይሁዳ» የተባለውን የደቡብ መንግሥት መናገሻ ከተማ በሆነችው በኢየሩሳሌም አጸኑ።

ከሁለት ሙቶ ዓመታት በኋላም ከይሁዳ ወገን የሆነው አሞጽ በእስራኤል አገር ላይ ትንቢትን እንዲናገር ተጠራ። አገልግሎቱ በዳግማዊ ንጉሥ ኢየርብዓም ዘመን (793-753 ዓመታት ከክ.በፊት) ነበረ።

የኅብረተሰብ ሁኔታ :- ከእስራኤል በስተ ሰሜን የነበሩት መንግሥታት እርስ በርሳቸው ይፋለሙ ነበርና እስራኤልና ይሁዳ ከ40 ዓመታት በፊት በሰላም በሙናር በንግድ፣ በፋብሪካ፣ በግብርና ልማትና በሌላም የሙያ ዘርፍ በመደላደል እጅግ በለጸጉ። በዚህ አዲስ የኅብረተሰብ ክፍል ተነሥቶ ሀብቱን ጠቅልሎ በሙያዊ ድሆችን ይጨቁን ነበረ። ዳኞች ጉቦን መቀበል ባሕል አደረጉት! ነቢያትም በጠቅላላው የውድቀቱ ተባባሪ በመሆን ድምፃቸውን ሳያሰሙ ተሩ።

የሃይማኖት ሁኔታ :- የአራት ሕግ ተዘንግቶ ነበር! የእግዚአብሔር አምልኮት ሥርዓት ከልዩ ልዩ የባዕድ አምልኮ ልማድ ጋር ተቀላቅሎ ይከናወን ነበር። ሕዝቡም በእግዚአብሔር የተመረጡ ሃን በግለት አምላኩ እንደሚጠብቀውና ጠላት ቢኮገበትም በ«እግዚአብሔር ቀን» ጠላቱ እንደሚጠፋ ይከራራ ነበር።

እንግዲህ በአንድ በኩል ብልጽግና፣ በሌላ በኩል የሥነ ምግባር የሃይማኖት ውድቀት በእስራኤል አገር ተከሠተ። በዚህ መቅት እግዚአብሔር ሁለት ነቢያትን፣ ሆሴይናና አምጽን ክስተት መልእክታቸውን ጥርፎ አብረ ነበረና ፍርዱ ከሠላሳ ዓመት በኋላ በምርኮ ተረደመ። ከዚህም መልክ፣ ጋር እግዚአብሔር የዳዊትን ዘላቂ እንግዲህነትና የእስራኤልን ምግባር እንደሚያጸና የታሰሩ ቃል አወጸ።

ሳምንት 9 ሐዘ

ሐምሌ 2፡1-15፤ 2፡1-8

1. የተጠቀሱትን ሰባቱን የነገሥታትን ግዛት በቅርቅ ፈልግ።
2. በመልእክታቱ በተግባራዊ መሠረት እግዚአብሔር የሚጠላቸውን ነገሮች ዘርዝር።
3. የይሁዳ ኃጢአት ከሌሎች አገሮች ክፍት በምን ይበያል (2፡4-5)?
4. የአምጽ አድማጮች፤ ሀ) በመጀመሪያዎቹ ስድስት መንግሥታት፤ ለ) በይሁዳ የሚደርስባቸውን ፍርድ ሲሰሙ ምን የተሰማቸው ይመስላል?
5. የእግዚአብሔርን ሕግ በመግለጽ ሕይወትህ በሐሰት ትምህርት ላይ ተመሥርታ እንደሆነ ራስህን መርምር።

1+3 ቅብረት መንኲራኩር አሂዶአል (የብረት ጥርስ ባለው መንኲራኩር አበሩይተው አወቃይተዋቸዋል)፤ ከባድ የግብርና መሣሪያ ጠምደው፤ ሰዎች በመረት ላይ በማጋደም፤ በላያቸው ላይ እንዲሔድ አድርገዋል።

ስለ ሦስት ወይም ስለ አራት የደግሰቅ ኃጢአት (የደግሰቅ ሕዝብ ደጋገመው ስለ ሠሩት ኃጢአት)።

ደግሰቅ፤ የሶርያ መናገሻ ከተማ።

1+6-8 ጋዛ ... አዛጦን ... አስተላና ... አቃርገ፤ ከፍልስጥኤ ግውያን ታላላቅ ከተማዎች አራቱ፤ ምርኮዎች ባርያዎች እንዲሆኑ ለኤዶም ሸጡአቸው።

1+9-10 የወንድሞችንም ቃል ኪዳን አላሰቡም፤ 1ነገ.9+10-13፤ ኢዩ.3+4-8።

1+12 ቲማን ... ባሶራ፤ ከጪው ባሕር በስተ ደቡብ ሁለት የኤዶም ከተማዎች።

1+14 ረባት፤ የአምን መናገሻ ከተማ።

2+2 ቴርዮት፤ የዋክብ የጥንት መናገሻ ከተማ።

ሳምንት 9 ግክሰች

ሐምሌ 2፡6-16

- 1.* የእስራኤልን ኃጢአት በየመደቡ (በግሕበራዊ ሕይወት፣ በንግድ፣ በፍርድ፣ በሃይማኖት) ዘርዝር (ፋ.6-8፡12)።
2. ፋ.8ን ከዘጸአት 22፡26 ጋር አነጻጽረህ የዚህን ኃጢአት ጠንቅ ግለጥ።
3. እግዚአብሔር በተለይ ለእስራኤል ምን አድርጎ ነበር (9-12)?
4. አንድ ሰው ወይም ሕዝብ ከእግዚአብሔር መንገድ ሆነ ብሎ ሲያፈገፍግ የማይቀረው ውጤት ምንድን ነው (9፡13-16)?
- 5.* የወገኖችህን ሁኔታ ከእስራኤል ሁኔታ ጋር አነጻጽር።
6. የእግዚአብሔርን ቅድስና በምን ረገድ ችላ ብለህ ታውቃለህ?

ፋ.9 አምራዊውን፤ ከዮርዳኖስ በስተ ምሥራት የኖረ የእስራኤል ሕዝብ ጠላት (ዘጸ.3+8-11)።

ፋ.11 ናዝራውያን፤ የተቀደሱት የተለዩ ግለት ነው። እስራኤላዊ እግዚአብሔርን በልዩ ዓይነት ለማገልገል ስለላትን ሲላል ናዝራዊ በመባል ከሚያስከር መጠጥና ከሌላም ራሱን ይከለክል ነበር (ዘኁ.6+1-8)።

ሳምንት 9 ረቡዕ

አዋጽ 3

መግቢያ፤ አዋጽ በአጭሩ ያስተላለፈውን መልእክት (2+6-16) አሁን በምስት ተከታታይ ስብከቶች የእስራኤልን ክፋት፣ የሚመጣውን ፍርድና እስራኤል ማከናወን የሚገባውን ሥርዓት በሰፊው ያብራራል (3+1-15፤ 4+1-13፤ 5+1-6+14)።

1. የእስራኤል ሕዝብ ልዩ መብት ምን ነበረ (2)? ከመብታቸው የተነሣ የተጣለባቸውን ኅላፊነት ባለመፈጸማቸው ምን ይከተልባቸው ነበር (2)?
2. መብትህ ምንድን ነው? ከመብትህ የተነሣ ያለብህን ኅላፊነት በመወጣት ላይ ትገኛለህን?
3. አዋጽ ንግግሩን እንዴት አጸደቀ (3-8)?
4. እግዚአብሔር የእስራኤልን ጠላቶች ለሚያደርገው ተግባር ምስክሮች እንዲሆኑ በመጥራት ምንን አሳየ (ፋ.9ን ከ2፡17. 21፡9 ጋር አነጻጽር)? ከፋትህ ለሌሎች ሲገለጥ ምን ይሰማሃል?
5. እግዚአብሔር በእስራኤል ላይ ሲፈርድ ምን ያደርጋል (10-15)?
6. በፍርድ ቀን ሀብትህ ምን ይሆናል?

ፋ.2 እናንተን ብቻትሁን አውቁኦችኋለሁ (እኔ የመረጥሁት እናንተን ብቻ ነው)፤ እግዚአብሔር አውቁኦችኋለሁ በማለቱ ለይቶ ለራሱ መረጠ ግለት ነው (ዘጸ.19+4-6፤ 20+21 ሮም 8+29-30፤ 1ጴጥ.1+1-2)።

ፋ.12 ሰማርያ፤ በአዋጽ ዘመን የእስራኤል መናገሻ ከተማ።

ፋ.14 የቤቴልን መሠዊያዎች፤ ያዕቆብ መሠዊያውን የሠራበት፣ ሳሙኤል በየዓመቱ ፍርድ የሰጠበትና ኢዮርብዓም ለባዕድ አምልኮት የወርቅ ጥጃ ያኖረበት ታሪካዊ የእስራኤል ከተማ (ዘፍ.35+7፤ 14መ.7+16፤ 1ነገ.12+28-33)።

ሳምንት 9 ሐሙስ

አዋጽ 4

1. የሰማርያ ሴቶች በባሳን ላሞች ለምን ተመስሉ (ፋ.1-3)? ሴቶቹ ይህን እንዳወቁ ምን የተሰማቸው ይመስላሃል? በመጨረሻ ምን ይደርስባቸው ነበር?
2. የእስራኤል ሐሳብ ስለ አምልኮታቸው ምን ነበረ (4-5)? በእግዚአብሔር ፊትስ እንዴት ታየ? ለምን?
3. እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ ወደ ምርኮ ከመላኩ በፊት ምን ማስጠንቀቂያ ሰጣቸው (6-12)?
4. ከዚህ ምዕራፍ ስለ እግዚአብሔር፣ ሀ) ፍቅር፣ ለ) ትዕግሥት፣ ሐ) ፍርድ፣ መ) ኃይል ምን ትማራለህ?

5. የእግዚአብሔርን ማስጠንቀቂያ ጥሰህ ታውቃለህን? ምን ሆነ?

ቱ.1 ባላንገ ከቦርዳናስ በስተ ምሥራቅ የሚገኝ የአገር ስም።

ቱ.2 በመቃጥን (በመንጠቆ)፤ ምርኮኞች ከንፈርቻቸውን በመቃጥኖች ተቀሰፈው (ተይዘው) ሲጉተኑ በአሦር ሐውልቶች ላይ ተቀርጸው ይታያሉ።

ቱ.3 ሬግን (ሃርማን)፤ የቃሉ ትርጉም ገልጥ አይደለም።

ቱ.4 ቤቴል፤ የ3፡14 ማስታወሻ ተመ.።

ጌልገላ፤ በኢያሪኮና በቦርዳናስ ወንዝ መካከል የነበረ፤ አዲሱ የእስራኤል ትውልድ የተገረዘበት፤ በከነዓን ምድርም ለመጀመሪያ ጊዜ ፋሲካ የተከበረበትና ኢያሱ የከነዓንን መሪት ማከፋፈል የጀመረበት ... ወዘተ ሲሆን፤ የደረት አምልኮ ስፍራ (ኢያሱ 4፡19፤ 5፡2፤ 5፡14፤ 5፡6) ነበረ።

ሳምንት 9 ዓርብ

አሞጽ 5 እና 6

መግቢያ፤ በዚህ ስብከት ሦስት ክፍሎች አሉ (5፡1-17፡18-27፤ 16፡1-14)።

1. እግዚአብሔር የእስራኤልን ሕዝብ ወደ ንስሐ ሲጠራቸው ምን፤ ሀ) ማስጠንቀቂያ፤ ለ) የልመና መንፈስ የተሞላበት ምክር ሰጣቸው (5፡1-17)?

2. እግዚአብሔር እስራኤልን ስለ ተስፋቸውና ስለ አምልኮታቸው እንዴት ወቀሳቸው (5፡18-27)? ይህን ለማረም ምን ማድረግ ነበረባቸው (5፡24)?

3. የእስራኤል መሪዎች የእግዚአብሔርን ማስጠንቀቂያ ስለ ፍርድ ለምን ቸል አሉ (6፡1-14)?

4. በቸልተኝነት እንዳትጠመድ ምን ማድረግ አለብህ?

5+26 የሞሎክን ድንኳን ... የሬፋን ኮከብ (ኪዋን ተብሎ ለሚጠራው ለኮከብ ምስል)፤ ገና በምድረ በዳ ላሉ የእስራኤል ሕዝብ ባዕድ አምልኮትን እንደትከተለ ወይም እስራኤል የአሶርን አማልክት ለማምለክ እንደጀመሩ፤ ሊያመለክት ይችላል።

6+2 ካልኒ ... ሐማት ... ጋት፤ አሞጽ በጦርነት በቅርብ ጊዜ የወደቁትን ከተማዎች የሚያመለክት ይመስላል።

6+10 አቃጣዩ (ሥርዓተ ቀብሩን የሚፈጽም)፤ አስከሬንን ማቃጠል በአይሁድ የተለመደ አልነበረምና በከባድ የመከራ ዘመን ብቻ ይከናወን ነበር።

6+14 ከሐማት ... ዓረባ ወንዝ፤ የእስራኤል ሰሜንና ደቡብ ድምቦሮች።

ሳምንት 9 ቅዳሜ

አሞጽ 7፡1-17፤ 8፡1-3

1. ለአሞጽ የተሰጡት የእነዚህ አራት ራእዮች ትርጉም ምንድን ነው(7፡1-9፤ 8፡1-3)?

2. የመጨረሻዎቹ ሁለቱ ራእዮች ከመጀመሪያዎቹ ሁለቱ ራእዮች በምን ይለያሉ?

3. ራእዮቹ፤ ሀ) ስለ አሞጽ፤ ለ) ስለ እግዚአብሔር ምን ያሳያሉ?

4. ከ7÷10-17 ስለ አሞጽ፥ ሀ) የሕይወት ታሪክ፥ ለ) ጥሪ፥ ሐ) ታማኝነት ምን ትግራለህ?

5. ዛሬ ሰዎች፥ (በተለይም የሃይማኖት መሪዎች)፥ የእግዚአብሔርን አገልጋዮችና መልእክታቸውን ለመቃወም ምን ያነሣላቸዋል?

6. ሰውን ሳትፈራ፥ በይሉኝታ ሳትታሰርና መልእክትህን ሳታቃልል እንደ አሞጽ ታማኝ እንድትሆን ምን ያስገድድሃል?

7÷10 የቤቴልም ካህን፤ የ3÷14 ግስታወሻ ተመ.።

እየርብዓም፤ የአግሊያስን አቤቱታ ችላ ያለ ይመስላል።

7÷12 ባለ ራእይ፤ አግሊያስ በአሞጽ ላይ ያሾፈ ይመስላል፤ አግሊያስ በቤቴል አለቅነቱ መንግሥትን የሚያናውጥ ነቢይ፥ በተለይም የይሁዳን ነቢይ፥ አይፈልግም ነበር።

ሳምንት 10 እሑድ

መዝሙር 9÷21-38 (10÷1-18)

መግቢያ፤ ይህ አንቀጽ በዕብራይስጥ ቋንቋ መዝሙር 10 ሲባል በይዘቱ ከመዝሙር 9÷1-20 ጋር ተመሳሳይነት ያለው ይመስላል። መዝሙር 9÷1-20 ዳዊት በእስራኤል ዙርያ የሚኖሩትን አሕዛብ በእግዚአብሔር ኃይል ስላሸነፈ ለምስጋና የዘመረው መዝሙር ሲሆን፥ የዛሬው መዝሙር ግን በእስራኤል ውስጥ የሚገኙት ክፉዎች እንዲገለበጡ እግዚአብሔርን የሚጠይቅ የጸሎት መዝሙር ነው።

1. ይህ መዝሙር ስለ ክፉ ሰው፥ ሀ) ሐሳብ (ቀ. 4:6:11:13)፥ ለ)ንግግር (3:7)፥ ሐ) ሥራ (2:5:8-10) ምን ይገልጣል?

2. ሀ) ዳዊት እግዚአብሔርን ምን እንዲያደርግለት ይለምነዋል (12:15)?፥ ለ) በምን መሠረት (14:16-18)?

3. የክፉ ሰው መጨረሻ ምን ይሆናል (15-16)?

4. ስለ አሁኑ ዓለም ስትጸልይ ይህ መዝሙር እንዴት ሊረዳህ ይችላል?

ቀ. 24 (4) እግዚአብሔር የለም፤ በዳዊት ዘመን በአይሁድ መካከል «እግዚአብሔር የለም» የሚል ፍልስፍና ያልታወቀ ነበር። ሆኖም ክፉው ሰው እግዚአብሔር የሰዎችን አካሄድ እያየ ለእያንዳንዱ እንደየሥራው እንደሚሰጥ አላመነም።

ሳምንት 10 ሰኞ

አሞጽ 8÷4-14

1. በቀ. 4-6 የሚገኘው ክፉት ከምን ይነሣል?

2. በቀ. 7-14 የሚገኙትን ሰባት ዓይነት ፍርዶች ዘርዝር።

3. በተብረተሰብ ሕይወት ውስጥ ትክክለኛነት ባለመገኘቱ ምን ያህል ይሰግሃል? አስተያየትህ እንደ እግዚአብሔርና እንደ አሞጽ ነውን?

4. የእግዚአብሔርን ቃል ካለመስማትህ የተነሣ ጥግት ተሰምቶህ ያውቃልን?

ቀ. 14 ዳን፤ በእስራኤል በስተ ሰሜን መጨረሻ የምትገኝ ከኢያሱ ዘመን በኋላ ባዕድ አምላኮት የተደረገበት ከተማ (መላ. 18÷30፤ 1ነገ. 12÷29)።

ቢርሳቢህ! በይሁዳ አገር በስተ ደቡብ የነበረ የመጨረሻ ከተማ።

1. የአጥጽ አምስተኛና የመጨረሻ ራዕይ ምን ነበረ (ቱ. 1-10)?
2. ይህ ራዕይ ሀ) እግዚአብሔር ለሰው ፊት እንደግያዳለ፤ ለ) ልግዳዊ ሃይምናት ለደገነነት እንደግይበቃ፤ ሐ) እግዚአብሔር ዓለምን ሁሉ እንደግገዛ፤ መ) ግንም ከእጁ እንደግያመልጥ እንዴት ያሳያል?
3. የእግዚአብሔር የመጨረሻ ዕቅድ ምንድን ነው (11-15)?
4. * በኢየሩሳሌም ጉባኤ ያዕቆብ ይህን የተስፋ ቃል እንዴት ተረጉመው (ሐ. ሥ. 15፥14-17)?
5. አንተ ይህን የተስፋ ቃል ከአሁኑ ዓለም ሁኔታ ጋር እንዴት ታገናዝባለህ?
ቱ. 7 ከፍቶር(ቀርጫስ)።
ቱ. 11 የዳዊት ድንኳን (የዳዊት መንግሥት)፤ ሐ. ሥ. 15፥15-18 ተመ.።

ሳምንት 10 ረቡዕ

ሉቃስ 4፥31-44

መግቢያ፤ ሉቃስ የኢየሱስን ልደት፣ እድገት፣ ጥምቀትና ፈተና ከገለጸ በኋላ፣ በናዝሬት አናውቀውም ያሉ ሰዎች መናፈቸውን ተርኳል፤ ኢየሱስ በገሊላ ያደረገውን በሰፊው ጽፏል። በናዝሬት የአንድ ሰንበት አገልግሎቱን ከተረከ በኋላም(4፥16-30) በቅፍርናሆም የዚህ ሰለት አገልግሎቱን ጽፏል። ቅፍርናሆምም ለኢየሱስ አገልግሎት ግዕዝል እንደሆነች ገልጿል።

1. በምክራብ፣ በቤት፣ በግታና በግግሥቱ የሆነውን አሰላስል።
2. የቅፍርናሆም ሕዝብ በኢየሱስ ለምን ተገረው (ቱ. 31-37)?
3. ጋኔት ኢየሱስን በምን ዓይነት ሁኔታ ገለጠ (34)?
4. ኢየሱስ በፀተኞችንና በአጋንንት የተያዙትን ለመፈወስ የተጠቀመባቸው ሁለቱ ዘዴዎች ምን ነበሩ (38-41)?
5. ቱ. 42-44 ስለ ኢየሱስ ዓላማና ስለ ሥራው ዘዴ ምን ይገልጣል?
6. «የእግዚአብሔርን መንግሥት ወንጌል (የምሥራች ቃል)» ለማስፋፋት ምን ታደርጋለህ?

ቱ. 34 የናዝሬቱ ኢየሱስ፤ የ1፥26 ማስታወሻ ተመ.።

ቱ. 38 ስምዖን፤ ጴጥሮስ በቤተ ሰቡ የግታወትበት ስም። ከጥቂት ወራት በፊት ኢየሱስን መከተል ጀምሮ ነበር (ዮሐ. 1፥40-43፤ ግቱ. 4፥18-20)።

ቱ. 40 ፀሐይ በገባ ጊዜ፤ ሰንበቱ አለቀና እንደ አይሁድ ልግድ ሰዎች ለመመላለስ ስለ ተፈቀደላቸው ኢየሱስ ወደ ነበረበት ሔዱ።

ሳምንት 10 ሐሙስ

ሉቃስ 5፥1-11

መግቢያ፤ ጴጥሮስ ኢየሱስን መከተል ሲጀምር አግ ግጥመዱን እስከ መጨረሻው አልተወም ነበር (የ4፥38 ማስታወሻ ተመ.።)።

1. ኢየሱስ ሲቀርባቸው ጴጥሮስና ጓደኞቹ ምን ይሠሩ ነበር? ለምን?

2. የጲጥሮስ እስተያየት ስለ ኢየሱስ፡ ሀ) ከተአምሩ በፊት፤ ለ) ከተአምሩ በኋላ እንዴት ነበረ? ለምን?
3. በሕይወት ዘመንህ አንድ ዓይነት የእግዚአብሔርን ሥራ በተመለከተህ ጊዜ ስሜትህ እንዴት ነበረ? በሕይወትህ ምን ውጤት አመጣ?
4. ከተአምሩ በኋላ የጲጥሮስና የጓደኞቹ ሥራ ምን ሆነ (10-11)? ይህም ከክርስቶስ ሥራ እንቅስቃሴ ጋር እንዴት ተስማማ (1)?

ሳምንት 10 ዓርብ

ሉቃስ 5፡12-26

መግቢያ፤ በእስራኤል ሕግ መሠረት ለምጻሞች ከጎበረተሰብ ተለይተው ከከተማ ውጭ ብቻቸውን ይኖሩ ነበር (ዘሌ. 13፡45-46)።

1. ለምጻሙ በኢየሱስ የነበረውን እምነት እንዴት ገለጠ?
2. ኢየሱስ ልመናውን በምን አኳኋን ተቀበለ? ምን ትእዛዝ ሰጠው? ለምን?
3. በጸሎትህ «ብትወድስ (ብትፈቅድስ)» የሚለውን ምን ጊዜ ጨምረህ ታውቃለህ? ለምን?
4. በሽባው የፈውስ ታሪክ አስገራሚ የነበሩትን ነገሮች ዘርዝር (ቊ. 16-26)።
5. ከሁለቱ ተአምራት ስለ ኢየሱስ፡ ሀ) ፈቃድ (13፡20)፤ ለ) ኃይል (16፡17፡22፡24፡25)፤ ሐ) ሥልጣን (21፡24) ምን ትማራለህ?
6. ከለምጻሙና ከሽባው ወዳጆች እምነት ጋር የራስህን የክርስትና ሕይወት አወዳድር። አንድ ሰው ወደ ክርስቶስ አድርሰሃል?

ቊ. 12 ለምጽ፤ በመጽሐፍ ቅዱስ ቃሉ ልዩ ልዩ ዓይነት ተላላፊ የቀዳ በሽታን ያመለክታል (ዘሌ. 13)።

ቊ. 14 ስለ መንጻትህ ... መሥዋዕት፤ በተለይ ዘሌ. 14፡10-12 ተመ.።

ቊ. 17 ፈሪሳውያን፤ ከአይሁድ የሃይማኖት ወገኖች አንዱ ክፍል፤ የመሲክ ሕግ በጥበቅ በመተርጉምና በመጠበቅ ታበዩ፤ ብዙ ጊዜም በምክራቦች ጎላፈዎች ነበሩ።

ቊ. 20 እምነታቸውን፤ ሽባው ኃጢአቱ ይቅር ስለተባለለት እንደ ወዳጆች ያለ እምነት ሳይኖረው አልቀረም።

ቊ. 21 ዳሮች፤ የሕግ መምህራን፤ በጽሑፍ የሚፈጸመውን ሁሉ ጉዳይ ያዘጋጁ ስለ ነበር «ዳሮች» ተባሉ።

ቊ. 24 የሰው ልጅ፤ ኢየሱስ በዚህ ስም ራሱን በመግለጽ፤ መሲሕ መሆኑን በገሐድ ሳይናገር፤ ስለ መሲሕ የተሳሳተውን የሕዝብ አመለካከት ለማስተካከል ያስተምር ነበር።

ሳምንት 10 ቅዳሜ

ሉቃስ 5፡27-39፤ 6፡1-11

መግቢያ፤ ማቴዎስ (ሌዊ) ክርስቶስን መከተል ሲጀምር ሰዎች በደበልጥ ኢየሱስን ለመስማት ይሰበሰቡ ነበርና ፈሪሳውያን ኢየሱስን ሊቃውሙ ተነሡ።

1. ሀ) ማቴዎስ የክርስቶስን ጥሪ ከተቀበለ በኋላ ምን ለማድረግ ፈለገ (5፡27-29)? ለ) ሌሎችን ወደ ክርስቶስ ለመምራት ምን ታደርጋለህ?
2. ሀ) ፈሪሳውያን ሦስት ጊዜ «ስለ ምን ...?» እያሉ በምን ምክንያት ጠየቁ (5፡30-33፤ 6፡2)? ለ) የሩቅ ዓላማቸው ምን ነበር (6፡7-11)?

3. ኢየሱስ ለእነዚህ ሦስት ጥያቄዎች በሰጠው መልስ ስለ አሠራሩ መሠረት ምን ትግራለህ?
4. ሁለቱ ምሳሌዎች (5+36-39) ስለ ኢየሱስ ትምህርት ውጤት ምን ያሳያሉ?
5. ይህ ውጤት በምክራቡ እንዴት ታየ (6+6-11)?
6. ዛሬ የአገር ወይም የሃይማኖት ወግና ባህል ሰዎችን እንዴት ሊያሳውር ይችላል?

5+35 በዚያ ወራት ይጠግሉ! የሐ. 16+19-22 ተመ.።

6+1 እሸት ይተጥቱ ... ነበር! ይህን ግድረግ በሕግ ተፈቀደ (ዘጸ. 23+25)+ ፈረሳውያን ግን ይህን እንደ ሥራ ቁጥረው በሰንበት እንዳይቁረጥ ይከለክሉ ነበር (ቱ. 21 ዘጸ. 31+15)።

6+3-4 ኢየሱስ ከዳዊት ሕይወት ታሪክ ጠቅሶ፤ የሕግን ሥርዓት ከመጠበቅ ይልቅ የሰውን ችግር ማቃለል እንደሚበልጥ ያስተምራል (ቱ. 9)።

6+7 ፈረሳውያን በሰንበት የተፈቀደው የፈውስ ሥርዓት የሞት አደጋ ሲኖር ብቻ መሆኑን አስተማሩ።

ሳምንት 11 እሑድ

መዝሙር 10(11)

1. የዳዊት ችግር ምን ነበረ (ቱ. 1-3)?
2. መንታ መንገዶቹ የትኞቹ ናቸው (1-3)? የትኛውን መረጠ?
3. በነበረበትም ለመቆየት ለምን መረጠ (4-7)?
4. መሸሽ አንዳንድ ጊዜ ትክክለኛ ምርጫ ሊሆን ይችላል (ለምሳሌ የሐ. 10+39-40! የሐ. ሥ. 9+23-26! ማቴ. 10+23)። መሸሽ ወይም መጽናት ትክክለኛ መሆኑን በምን ታውቃለህ?

መግቢያ፤ የክርስቶስ ተከታዮች ብዛትና እንቅስቃሴ (ሕይወት) እያደገ ይሆናል፤ በዚያውም ለእኔ የራሪውምን ተቃውሞ ከፍተኛ ነበረ። በህይወቴ ገዛሽ እገባሁ ለወርያትን እንዴት እንደመረጠና የመንግሥቱ ዜጋዎች መባዕ መን እንደሆነ እንግልሳለሁ።

1. ሀ) አገሪቱን ለአግቢአብሔር መንግሥት ለማርያትን ከመጥረጡ በፊት ምን ያደረገ? (ጥ. 12-15)? ለ) ከዚህ ለማራረፍ ለማንኛውም እውቀት ለራሴ ምን እርዳታ ታገኛለሁ?
2. በአግቢአብሔር መንግሥት ውስጥ ሀ) የሚገኙ ሰዎች እንዴት ያሉ ናቸው (20-23)? ለ) የማይገኙት (24-26)?
3. ሀ) በጥብረተሰብ ኑሮ የክርስቶስ ተከታዮች ጥና መመሪያ ምንድን ነው (31)? ለ) የዚህ መመሪያ ተከታዮች ምን ያደርጋሉ (27-30)? ሐ) ከዓለም ሰዎች በምን ይበልጣሉ (32-34)? መ) ምንስ እርዳታ አላቸው (35-36)?
4. በዚህ ትምህርት መሠረት የላቀ የአግቢአብሔር መንግሥት ዜጋ እንድትሆን ምን ግድረግ ያስፈልገሃል?

ጥ. 13 ሐዋርያት፤ ቃሉ «የተላኩት መልእክተኞች» ግለት ሲሆን ሥልጣናቸው ከላከው ነው፤ ብዙ ጊዜ በእዲስ ዚዳን 12ቱን ሐዋርያት ያመለክታል።

ጥ. 17-49፤ ከሉቃስ ይልቅ ግብፅ ይሆን ስብከት ይገልጻል (ግብ. ም. 5-7)።

ጥ. 20 ብፁዓን፤ የተባረኩ ግለት ነው፤ ከአግቢአብሔር በጸጋ በረከትን ስለሚቀበሉ ደስ ሊላቸው ይገባል።

ጥ. 20-21 እናንተ ድሆች ... የምትራቡ ... የምታለትሱ ... ብፁዓን ናችሁ (ደስ ይበላችሁ)፤ እነዚህን ቃላትና ተቃራኒዎቻቸውን (ጥ. 24-25) በመንፈሳዊ መልክ መተርጉም ተገቢ ነው (ግብ. 5+3-6)፤ ሰው በዓለግዊ ሁኔታ ድሃ ወይም ሀብታም በመሆኑ ብፁዕ አይባልምና፤ ሆኖም ሰው ክርስቶስን ሲከተል ሐዋርያት እንደሆኑት ሁሉ የዓለግዊ ጸጋ ባለቤት ላይሆን ይችላል።

መግቢያ፤ ሰው የአግቢአብሔርን አርአያ ተከትሎ ለመላቶቹ እንኳን መልካምን ግድረግ እንደሚገባው ካብራራ በኋላ፤ ኢየሱስ የተከታዮቹ አመለካከት ስለሌሎች እንዴት መሆን እንዳለበት አስተማረ፤ በኋላም ሰሚዎቹ ሁለት ዓይነት መሆናቸውን ሳለ አወቀ ራሳቸውን መርምረውና ሁኔታቸውን አስተውለው ቃሉን እንዲፈጽሙ በማስተማር በቤቶች ምሳሌ ስብከቱን ደመደመ።

1. ሕይወትህን በጥ. 37-38 በተሰጡት አምስት ምሳሌዎችና «ሰው የሚዘራውን ያዋዳል» በሚለው ሐረግ መርምር።
2. በሰው ላይ የመፍረድ ውጤት ምንድን ነው (ጥ. 37-42)?
3. ክርስቲያን ሌላውን ለማረም እንዲችል፤ ሀ) ምን ዓይነት ሰው መሆን (37-38)፤ ለ) ከማን እስከ ምን ደረጃ መግር (39-40)፤ ሐ) ምን ያህል

ዝግጅት ማድረግ (41-42)፤ መ) ምንን ማስተዋል (43-45) ያስፈልገዋል?
እንግዲህ «ለመፍረድ» ብቃት አለህን?

4. በሁለቱ ሰዎችና በሁለቱ ቤቶች መካከል ያለው ልዩነት ምንድን ነው
(46-49)? የትኛውን ትመስላለህ?

ቍ. 42 ገብዝ! ያልሆነውን ለመምሰል የሚሞክር ሰው፤ ይህን የሚያደርገው ሆነ ብሎ
ሳይሆን በዘልማድ ሊሆን ይችላል።

ሳምንት 11 ረቡዕ

ሉቃስ 7፥1-17

መግቢያ፤ ሉቃስ የኢየሱስን ታላላቅ ስብከቶች ከዘገበ በኋላ ሁለት
አስደናቂ ተአምራትን ይተርካል፤ የኢየሱስ ትምህርትና ተአምራት ጎን ለጎን
ይሄዱ ነበርና።

1. ሀ) መቶ አለቃው ኢየሱስን ወደ ማመን እንዴት ደረሰ (ቍ. 1-3)? ለ) ስለ
ኢየሱስ ያመነው ምንድን ነው (3-8)?

2. ሀ) ኢየሱስ ለመቶ አለቃው እምነት ምን ደረጃ ሰጠ? ለ) ምን አደረገለት
(10)? ሐ) በደግነቱ መሠረት (3-5) ወይስ በእምነቱ?

3. * ኢየሱስ ለእምነትህ የሚሰጠው ደረጃ እንዴት የሚሆን ይመስልሃል?

4. ኢየሱስና ተከታዮች ከከተማ ወጥተው ከለቀስተኞች ጋር ሲገናኙ ምን
እንደሆነ በዐይነ ልቡናህ ለማየት ሞክር (11-17)።

5. ከዚህ ታሪክ ስለ ኢየሱስ፤ ሀ) ርኅራኄ፤ ለ) ሴትን ማከበር፤ ሐ) ኃይል ...
ምን ትማራለህ?

6. * ከመቶ አለቃውስ ምን ትማራለህ?

ቍ. 3 የአይሁድ ሽማግሌዎች! በገጠር የምኩራብ አለቆች ሳይሆኑ አይቀሩም።

ቍ. 11 ናይን! ከናዝሬት በስተደቡብ በሱነም አካባቢ የሚገኝ ትንሽ ከተማ! በዚያ አገር
ታላቁ ነቢይ ኤልሳቅ ይህን የመሰለ ተአምር ሠርቶ ነበርና (2ኀ. 4፥18-37)፤ ሕዝቡ
ኢየሱስን እንደ ነቢይ አከበሩ (ቍ. 16)።

ሳምንት 11 ሐሙስ

ሉቃስ 7፥18-35

መግቢያ፤ መጥምቁ ዮሐንስ «መልካም ፍሬ የማያፈራ ዛፍ ሁሉ
ይቆረጣል ... አውድማውንም ፈጽሞ ያጠራል ...» በማለቱ (3፥9፥17)
መሲሕ ሲመጣ ፍርድን እንደሚሰጥ ሲሰብክ ነበር፤ በኢየሱስም ተስፋ አድርጎ
ነበረ፤ በኋላም ስለ ኢየሱስ ሥራ ሲሰማ ስለ እርሱ የሰበከለትና ተስፋ ያደረገው
መሲሕ መሆኑን ለማረጋገጥ መልእክተኞችን ላከበት።

1. ኢየሱስ ለዮሐንስ ጥያቄ መልስ ሲሰጥ ኢሳይያስን 8፥14-15፤ 35፥5-6
እና 61፥17 በመጥቀስ (ቍ. 21-23) የዮሐንስን ሐሳብ ስለ መሲሕ ሥራ
በይበልጥ ለማሳቅ እንዴት አብራራ?

2. ሐሳብህ በመጽሐፍ ቅዱስ ጥናት እየዳበረ በመሔድ ላይ ይገኛልን? ባለፈው
ወር ምን አዲስ ነገር ተረድተሃል?

3. ኢየሱስ ስለ ዮሐንስ፥ ሀ) ሥራ (24-27)፥ ለ) ባሕርይ (24-28)፥ ሐ) በእግዚአብሔር ዕቅድ ያለውን ስፍራ (26-28) በማስመልከት ምን መስከረ?

4. የአይሁድ ሃይማኖት ጥላረዎች ለምን በልጆቹ ተመሰሉ (29-35)? ይህ ዓይነት የልጅነት መንፈስ ይታይብሃል?

5. ዛሬ በሰዎች መካከል እውነተኛውን ጥበብ የት ታገኛለህ?

ተ. 28 በእግዚአብሔር መንግሥት ግን ከሁሉ የሚያንሰው ይበልጣል፤ ዮሐንስ «የእግዚአብሔር መንግሥት ተርባለች» ብሎ በመስበክ ክርስቶስ በመምጣትና በሥራው መንግሥቱን እንደሚያቋቁም ገለጠ። እንግዲህ ዮሐንስ ከብሉይ ኪዳን ነቢያት ጋር ስለ ተቋጠረ በምድር የመንግሥት አዘጋጅ እንጂ አባል አልነበረም። ቢሆንም እንደሌሎች የብሉይ ኪዳን ምእመናን የዘላለምን ሕይወት አግኝቷል።

ባምንት 11 ዓርብ

ሉቃስ 7፥36-50

መግቢያ፤ ክርስቶስ ራሳቸውን እንደ ጻድቃን ስለሚቋጥሩ ፈሪሳውያን (ተ. 30)ና ስለ «ኃጢአተኞች» (34) ተናገረ፤ በዛሬው አንቀጽ የእነዚህ ሁለት ዓይነት ሰዎች ጠባይ በስምያንና በሴቲቱ ላይ ይነበባል።

1. ስምያን ስለ፥ ሀ) ራሱ፥ ለ) ኢየሱስ፥ ሐ) ሴቲቱ ምን አመለካከት ነበረው?

2. የትኞቹን በአክብሮት ትቀበላለህ? ሰዎችን ሁሉ ወይስ አንዳንዶቹን?

3. ሴቲቱ ለኢየሱስ የነበራትን ፍቅር እንዴት ገለጠች (37-38)? ፍቅርዋን ያግኘው ምን ነበር (47)?

4. ኢየሱስ በአንድ በኩል በሴቲቱ ፍቅር እንደተደሰተና በሌላ በኩል የኃጢአትዋን ስርየት በምን አግኝቷል? እንዳገኘች እንዴት አሳያት (47-50)?

5. እምነት፥ ፍቅርና የኃጢአት ይቅርታ እንዴት ይገናኛሉ? ለክርስቶስ ያለህ ፍቅር በምን ላይ የተመሠረተ ነው? ይህን በምን አኳኋን ትገልጠዋለህ?

ተ. 37-38 ለአንድ ገብዣ ያልተጠሩ ሰዎች በቤት ገብተው ዳር መቀመጥና ውይይቱን መስማት ይፈቀድላቸው ነበር፤ ነገር ግን ለታወቁ «ኃጢአተኞች» ስፍራ አይሰጥም ነበር። ለአይሁዳዊት ሴት በይፋ ጸጉሯን መፍታት ነውር ሲሆን፥ የመምህር እግር መሳምም ለመምህሩ ትልቅ ክብርን መስጠት ነበረ።

ተ. 41-43 ሴቲቱ የኃጢአቷን ይቅርታ ግጥኝቷን እንዳወቀች ምሳሌው ያሳያል።

ተ. 44-46 ስምያን ለተጠራው እንግዳ የተለመዱትን ሦስት ደንበች አላደረገም።

ተ. 47 እጅግ ወዳለችና (ብዙ ስለወደደች)፤ ይህ ሐረግ የሴቲቱ ጥልቅ ፍቅር የመገጫው የኃጢአትዋን ስርየት እንዳገኘች በግወቅዋ እንጂ በፍቅርዋ መሠረት የኃጢአት ስርየት እንደተሰጣት አያመለክትም፤ ይህም በምሳሌውና በተ. 50 ይታያል።

ባምንት 11 ቅዳሜ

ሉቃስ 8፥1-21

መግቢያ፤ ከፈሪሳውያን እልክኝነት የተነሣ (6፥11) ኢየሱስ በይፋ ሲያስተምር መተርጉም በሚያስፈልጋቸው ምሳሌዎች መጠቀም ጀመረ።

1. ከዚህ አንቀጽ ስለ ኢየሱስ ኑሮ ሁኔታ በዚህ ወቅት ምን እንግራለን (ቍ. 1-4፤ 19-21)?
 2. የአራቱን ዓይነት የመሬት ሁኔታ ግለጥ (4-8)። ዘሩ በየመሬቱ ያፈራው ምንድን ነው?
 3. የእግዚአብሔር ቃል ፍሬ በሰዎች ዘንድ እንዴት ይታያል (11-15)?
 4. የእግዚአብሔር ቃል በሕይወትህ ምን ያህል ፍሬ አለው? በይበልጥ ፍሬያማ እንዲሆን ምን ማድረግ ትችላለህ?
 5. ኢየሱስ በምሳሌዎች ለምን ተጠቀመ (8-10፤ 16-18)?
- ቍ. 10 ኢ.ሳ. 6፥9-10ን በአጭር ይጠቅሳል።

ሳምንት 12 እሑድ

መዝሙር 11(12)

1. ሀ) የእግዚአብሔርን ቃላት ከሰው ቃላት ጋር አወዳድር። ለ) ልዩነቱን ካስተዋልህ፤ ለወደፊቱ በይበልጥ በእግዚአብሔር እንድትታመን እንዴት ሊረዳህ ይችላል?
2. ሀ) በዚህ መዝሙር መሠረት የክፉዎችንና የደኅንነትን ሰዎች ጠባይ ግለጥ፤ ለ) እግዚአብሔር እነዚህን እንዴት ይመለከታቸዋል (ቍ. 3-7)?
3. ሀ) ከንፈሮችህ የማን ናቸው (በቍ. 4 ካለው ከክፉዎች ሐሳብ ጋር መልስህን አነጻጽር)፤ ለ) ያለፈው ሳምንት ንግግርህን መርምር፤ ለወደፊት ምን ለውጥ ያስፈልገዋል?

ጸሎት፤ «እቤቱ፤ ለአፈ ጠባቂ አኑር፤ የከንፈሮቼንም መዘጊያ ጠብቅ»
መዝ. 140(141)፥3።

ቍ. 3 የጻዊትን ምኞት ሲገልጥ፤ ቍ. 5 የጸሎቱን መልስ ያሳያል።

ሳምንት 12 ሰኞ

ሉቃስ 8፥22-39

1. ይህ ምንባብ ከዚህ በፊት በሉቃስ ወንጌል ካየነው ሌላ ስለ ኢየሱስ ሥልጣን ምን ይገልጣል?
2. ሀ) በደቀ መዛሙርት እምነት ምን ጉድለት ነበረ (ቍ. 25)?፤ ለ) ይህ ዓይነት ጉድለት መቼ ታይቶበሃል?
3. ከኢየሱስ ጋር ከመገናኘቱ በፊትና በኋላ የሰውዬውን ሁኔታ አነጻጽር (27-35)።
4. አጋንንት ስለ፤ ሀ) ራሳቸው፤ ለ) ኢየሱስ ምን ገለጡ (30-33)?
5. ኢየሱስ የማይፈልጉትን ሰዎች ለመና ሲቀበል የፈለገውን ሰው ለመና ለምን አልተቀበለም (36-42)?
6. ኢየሱስ ሳደረገለህ በ«ቤትህ» በምን መንገድ መመስከር ትችላለህ?

ቍ. 23 ዓውሎ ነፋስ፤ በየጊዜው በድንገት በገሊላ ባሕር በኃይል ይነግላል።

ቍ. 26 የጌርጌሴኖን (ጌራሴኖን) አገር፤ ከባሕሩም በስተ ምሥራቅ ብዙ ግሪኮች ነበሩና፤ እነርሱም የዓላማ መንጋ ነበራቸው (አላማ ግርባት በአይሁድ ሕግ የተከለከለ ነው)።